

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งในด้านระบบการสังคมนาคมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม, การปฏิบัติการศึกษาต่อสื่อสาร, สื่อที่ใช้, การใช้, ข้อมูลทั่วไป, ปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูล จะดำเนินไปตามเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวข้างตน

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สอบถามสถานภาพหลาย ๆ ด้าน เพื่อต้องการทราบแต่เพียงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างไรเท่านั้น ในเรื่องเพศ, วุฒิ, อายุ, อายุราชการ และระยะเวลาที่รับราชการในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ ดังนี้

1.1 เพศ

ประชากรที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งตามลักษณะเพศดังปรากฏในตาราง 4

ตารางที่ 4

ประชากรที่ตอบแบบสอบถามแบ่งตามลักษณะเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อาจารย์ใหญ่	16	69.57	7	30.43	23	100
ครู - อาจารย์	115	38.72	182	61.28	297	100
รวม	131	40.94	189	59.06	320	100

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 320 คน เป็นหญิงมากกว่าชาย และเมื่อแยกตามประเภทผู้ตอบแบบสอบถามได้ผลว่า อาจารย์ใหญ่ทั้งหมด 23 คน เป็นชาย 16 คน (69.57 %) หญิง 7 คน (30.43 %)

ครู - อาจารย์ทั้งหมด 297 คน เป็นชาย 115 คน (38.72 %) หญิง 182 คน (61.68 %) รวมทั้งหมด 320 คน เป็นชาย 131 คน (40.94 %) หญิง 189 คน (59.06 %)

1.2 อายุ

จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามแบ่งตามอายุได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5
อายุผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	อาจารย์ใหญ่		ครูอาจารย์		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
20 - 29	-	-	29	9.76	29	9.06
30 - 39	2	8.70	156	52.53	158	49.38
40 - 49	12	52.17	82	27.61	94	29.38
50 ปีขึ้นไป	9	39.13	30	10.10	39	12.18
รวม	23	100	297	100	320	100

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจะมีอายุอยู่ระหว่าง 30 - 39 ปี ซึ่งมีจำนวน 158 คน (49.38 %)

ส่วนใหญ่อำจารย์ใหญ่จะมีอายุอยู่ระหว่าง 40 - 49 ปี ซึ่งมีจำนวน 12 คน (52.17 %) และครู-อาจารย์ จะมีอายุอยู่ระหว่าง 30 - 39 ปี ซึ่งมีจำนวน 156 คน (52.53 %)

1.3 วุฒิทางการศึกษา

จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามแยกตามอายุได้ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6
วุฒิทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

วุฒิ	อาจารย์ใหญ่		ครูอาจารย์		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ปริญญาเอก	1	4.35	-	-	1	0.31
ปริญญาโท						
ต่างประเทศ	2	8.70	5	1.68	7	2.19
ในประเทศ	1	4.35	4	1.35	5	1.56
ปริญญาตรีและ ป.ชั้นสูง	1	4.35	2	0.67	3	0.94
ปริญญาตรี	13	56.52	152	51.18	165	51.56
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	21.73	134	45.12	139	43.44
รวม	23	100	297	100	320	100

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 320 คน มีวุฒิ
ปริญญาตรี มากที่สุด คือ มีจำนวน 165 คน (51.56 %) และเมื่อแยกตามกลุ่มประชากร
ปรากฏว่า ครูใหญ่-อาจารย์ใหญ่ส่วนใหญ่ จะมีวุฒิปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวน 13 คน
(56.52 %) และครู-อาจารย์ส่วนใหญ่จะมีวุฒิปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวน 152 คน
(51.18 %) ซึ่งจำนวนครูปริญญา และผู้ที่ต่ำกว่าปริญญา จะอยู่ในเกณฑ์ใด เรียบกันคือ
เป็นอัตราส่วน 181 : 139 หรือ 1.3 : 1

1.4 อายุราชการ

อายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น มีรายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7

อายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุราชการ	อาจารย์ใหญ่		ครูอาจารย์		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
0 - 4	-	-	19	6.39	19	5.94
5 - 9	-	-	35	11.78	35	10.94
10 - 14	3	13.05	120	40.40	123	38.44
15 - 19	7	30.43	49	16.50	56	17.50
20 - 24	8	34.78	28	9.43	36	11.25
25 - 29	2	8.69	18	6.06	20	6.25
30 ปีขึ้นไป	3	13.05	28	9.43	31	9.69
รวม	23	100	297	100	320	100

จากตารางที่ 7 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมาก คือ 123 คน (38.44 %) มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 10 - 14 ปี อาจารย์ใหญ่ส่วนมากมีอายุราชการระหว่าง 20 - 24 ปี ซึ่งมีจำนวน 8 คน (34.75 %) ครู-อาจารย์ส่วนมากมีอายุราชการระหว่าง 10 - 14 ปี ซึ่งมีจำนวน 120 คน (40.40 %)

1.5 ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียน

การศึกษาเรื่องการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ระยะเวลาที่ประชากรปฏิบัติราชการในโรงเรียนนั้น จะทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในเรื่องการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน และสามารถไขประสบการณ์นั้นตอบแบบสอบถามได้ รายละเอียดระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามในตารางที่ 8

ตารางที่ 8
ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระยะเวลา	อาจารย์ใหญ่		ครูอาจารย์		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
0 - 4	9	39.13	50	16.83	59	18.44
5 - 9	8	34.78	55	18.52	63	19.68
10 - 14	3	13.05	115	38.72	118	36.88
15 - 19	2	8.69	46	15.49	48	15.00
20 - 24	1	4.35	19	6.40	20	6.25
25 ปีขึ้นไป	-	-	12	4.04	12	3.75
รวม	23	100	297	100	320	100

จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนระหว่าง 10 - 14 ปี ซึ่งมีจำนวน 118 คน (36.88 %) เมื่อแยกไปตามกลุ่มของประชากร ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ อาจารย์ใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนระหว่าง 0 - 4 ปี ซึ่งมีจำนวน 9 คน (39.13 %) ครู-อาจารย์มีระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนระหว่าง 10 - 14 ปี ซึ่งมีจำนวน 115 คน (38.72%)

2. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

ในด้านการศึกษาติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่และครูอาจารย์ได้ปฏิบัติตรงกัน หรือไม่โดยตั้งคำถาม 10 ข้อ และให้ตอบโดยอาศัยมาตราประมาณค่า Rating Scale ซึ่งตั้งคำตอบมีให้เลือกอยู่ 5 อย่าง และให้คะแนนดังนี้

ไม่เคย	ให้คะแนน	1 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	2 คะแนน
บางครั้ง	ให้คะแนน	3 คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	4 คะแนน
ทุกครั้ง	ให้คะแนน	5 คะแนน

การนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

ครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่

ตารางที่ 9

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
1. ทานแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียนแก่ครู	-	-	-	1 33.33	2 66.67
2. เมื่อท่านจะวินิจฉัยสั่งการ ในการบริหารงานโรงเรียน ท่านขอคำปรึกษา หารือกับครูของท่าน	-	-	1 33.33	2 66.67	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)
จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
3. ครูกล้าแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน	-	1 33.33	1 33.33	1 33.33	-
4. ครูกล้าที่จะเสนอแนวความคิดในการบริหารโรงเรียนหรือดำเนินงานของท่าน	-	-	2 66.67	1 33.33	-
5. ท่านวิจารณ์ครูของท่านต่อหน้าบุคคลอื่นหรือต่อหน้าครูคนอื่น	-	2 66.67	1 33.33	-	-
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน ท่านได้บอกกล่าวหรือประชุมให้ครูได้รับทราบ	-	1 33.33	2 66.67	-	-
7. ท่านได้เขียนหนังสือราชการไปให้ครูของท่าน ท่านได้ตรวจสอว่า ครูได้อ่านและเข้าใจโดยตลอด	-	1 33.33	2 66.67	-	-
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น	-	-	1 33.33	1 33.33	1 33.33
9. ท่านได้ช่วยเหลือและแนะนำการปฏิบัติงานแก่ครู	-	-	1 33.33	1 33.33	1 33.33
10. เมื่อท่านสั่งงานไปแล้ว ครูได้ปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จภายในเวลาที่กำหนด	-	-	2 66.67	1 33.33	-

จากตารางนี้ จะเห็นว่า การปฏิบัติงานด้านการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ปกติ อาจารย์ใหญ่ได้ทำและให้โอกาสครูได้ปฏิบัติ ยกเว้นข้อ 5 ที่เกี่ยวกับการวิจารณ์ครูในโรงเรียนต่อหน้าบุคคลอื่น ความเห็นของอาจารย์ใหญ่มีแนวโน้มมาทางด้านทำนาน ๆ ครั้ง (66.67 %) และทำเป็นบางครั้ง (33.33 %)

ครู - อาจารย์

ตารางที่ 10

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนของ
ครู - อาจารย์

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียนจาก อาจารย์ใหญ่	3	2	8	9	21
	6.98	4.65	18.61	20.93	48.84
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัย สั่งการในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ขอคำปรึกษาหรือ กับท่าน	8	6	15	7	7
	18.61	13.95	34.88	16.28	16.28
3. ท่านกล้าในการแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	6	6	19	8	5
	14.63	14.63	46.34	19.50	12.20
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิด ในการบริหารโรงเรียนหรือ การดำเนินงานต่ออาจารย์ใหญ่	7	10	12	5	5
	17.95	25.64	30.77	12.85	12.85

ตารางที่ 10 (ต่อ)

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนของ
ครู - อาจารย์

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อ หน้าท่านหรือกับครูคนอื่น	25 59.52	6 14.29	7 16.67	3 7.14	1 2.38
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับ โรงเรียนอาจารย์ใหญ่ ได้บอกกล่าวหรือประชุม ให้ครูได้รับทราบ	7 16.28	9 20.93	13 30.23	5 11.63	9 20.93
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียน จากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ อ่านและเข้าใจโดยตลอด	-	2 4.76	3 7.14	7 16.67	30 71.43
8. ในการประชุมครู ครูได้มี โอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น	1 2.38	4 9.52	17 41.18	4 9.52	16 38.10
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและ แนะนำการปฏิบัติงานของท่าน	4 9.52	6 14.29	11 26.19	5 11.90	16 38.20
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้ ปฏิบัติงานจากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติงานให้เป็นผล สำเร็จภายในระยะเวลาที่ กำหนด	-	3 7.14	1 2.38	6 14.29	32 76.19

จากตารางนี้ จะเห็นว่า ตามความเห็นของครู ปรากฏงานในด้านการศึกษา การดำเนินการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ปกติอาจารย์ใหญ่มีแนวโน้มในทางดำเนินการมากกว่า ไม่จัดทำ ยกเว้นขอ 5 ซึ่งเกี่ยวกับการวิจารณ์ครูในโรงเรียนต่อหน้าบุคคลอื่น อาจารย์ใหญ่มีแนวโน้มในทางทำนาน ๆ ครั้ง (73.91 %) มากกว่าทำบ่อยครั้ง (26.19 %)

จะเห็นได้ว่า แนวความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีแนวโน้มในทางสอดคล้องกัน

2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

ครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่

ตารางที่ 11

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่เคย	นานๆครั้ง	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ทุกครั้ง
	%	%	%	%	%
1. ท่านแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียนแก่ครู	-	-	1	5	6
			8.33	41.67	50.00
2. เมื่อท่านจะวินิจฉัยสั่งการ ในการบริหารงานโรงเรียน ท่านขอคำปรึกษา หารือกับครูของท่าน	-	-	6	4	2
			50.00	33.33	16.67
3. ครูกล้าในการแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับปัญหา ต่าง ๆ ในโรงเรียน	-	1	7	2	-
		8.33	58.33	16.67	

ตารางที่ 11 (ต่อ)

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ					
	ไม่เคย	นานๆครั้ง	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ทุกครั้ง
	%	%	%	%	%
4. ครูกล้าที่จะเสนอแนวความคิดในการบริหารโรงเรียนหรือการดำเนินงานของท่าน	-	1	6	4	1
		8.33	50.00	33.33	8.33
5. ท่านวิจารณ์ครูของท่านต่อหน้าบุคคลอื่นหรือต่อหน้าครูคนอื่น	6	1	5	-	-
	50.00	8.33	41.67		
6. เมื่อมีข้อสงสัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ท่านได้บอกกล่าวหรือประชุมให้ครูได้รับทราบ	-	1	2	3	6
		8.33	16.67	25.00	50.00
7. เมื่อท่านได้เวียนหนังสือราชการไปให้ครูของท่าน ท่านได้ตรวจสอบว่า ครูได้อ่านและเข้าใจโดยตลอด	-	-	1	2	9
			8.33	16.67	75.00
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น	-	-	2	3	7
			16.67	20.00	58.33
9. ท่านได้ช่วยเหลือและแนะนำการปฏิบัติงานแก่ครู	-	-	2	8	2
			16.67	66.67	16.67
10. เมื่อท่านสั่งงานไปแล้ว ครูได้ปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จภายในเวลาที่กำหนด	-	-	-	7	5
				58.33	41.67

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า การปฏิบัติกรรมการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ส่วนใหญ่อาจารย์ใหญ่ได้จัดทำทั้งนั้น ยกเว้นเพียงข้อเดียวคือ การวิจารณ์ครูต่อหน้าบุคคลอื่น หรือต่อหน้าครูอื่น ซึ่งอาจารย์ใหญ่ 6 คน บอกว่าไม่เคยทำ อาจารย์ใหญ่ 1 คน ทำนาน ๆ ครั้ง และอาจารย์ใหญ่อีก 5 คน ได้ทำเป็นบางครั้ง

ครู - อาจารย์

ตารางที่ 12

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียนจาก อาจารย์ใหญ่	1	12	34	38	48
0.75	9.02	25.56	28.58	36.09	
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัย สั่งการในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือกับท่าน	15	29	60	20	11
11.11	21.48	44.44	14.81	8.15	
3. ท่านกล้าในการแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	12	30	69	13	9
9.02	22.56	51.88	9.77	6.77	
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิด ในการบริหารโรงเรียนหรือการ ดำเนินงานต่ออาจารย์ใหญ่	22	18	69	16	5
15.39	13.85	53.08	12.31	3.85	

ตารางที่ 12 (ต่อ)
จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อ หน้าท่าน หรือกับครูคนอื่น	67 50.75	35 26.52	25 18.94	5 3.79	-
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับ โรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้ บอกกล่าวหรือประชุมให้ครู ได้รับทราบ	11 8.33	18 13.64	39 29.55	26 19.70	38 28.79
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียน จากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ อ่านและเข้าใจโดยตลอด	1 0.75	1 0.75	12 8.96	24 17.91	96 71.64
8. ในการประชุมครู ครูได้มี โอกาสรวมแสดงความคิดเห็น	5 3.76	12 9.02	29 21.80	32 24.06	55 41.35
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและ แนะนำการปฏิบัติงานของ ท่าน	3 2.26	16 12.03	62 46.62	23 17.29	29 21.80
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้ ปฏิบัติงานจากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติงานให้เป็นผล สำเร็จภายในระยะเวลาที่ กำหนด	-	2 1.52	13 9.80	21 15.91	96 72.73

จากตารางนี้ จะเห็นว่า ในด้านการปฏิบัติงานด้านการติดต่อสื่อสารทั้ง 10 ข้อ ของอาจารย์ใหญ่ ส่วนใหญ่ครูมีความเห็นว่า ได้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียน โดยมีแนวโน้มเอียงไปในทางจัดท่ามากกว่าไม่จัดท่า ยกเว้นข้อ 5 เพียงข้อเดียวที่เกี่ยวกับการวิจารณ์ครูต่อหน้าครูคนอื่นของอาจารย์ใหญ่ ความเห็นของครูมีแนวโน้มไปในทางไม่เคยท่ามากกว่า คือ มีถึง 67 คน (50.76 %) ในจำนวนผู้ตอบคำถามทั้งสิ้น 132 คน ซึ่งมากกว่าความเห็นอื่น

เมื่อพิจารณาดู ความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูในโรงเรียนขนาดกลาง จะเห็นว่า มีแนวความคิดสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ แสดงถึงว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติงานทางด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์ใหญ่และครูอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

ครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่

ตารางที่ 13

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่เคย	นานๆครั้ง	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ทุกครั้ง
	%	%	%	%	%
1. ท่านแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียนแก่ครู	-	-	1 25	-	3 75
2. เมื่อท่านจะวินิจฉัยสั่งการ ในการบริหารงานโรงเรียน ท่านขอคำปรึกษา หารือกับครูของท่าน	-	-	2 50	1 25	1 25

ตารางที่ 13 (ต่อ)

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย	นานๆครั้ง	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ทุกครั้ง
	%	%	%	%	%
3. ครูกล่าวในการแสดงความ คิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหา ต่าง ๆ ในโรงเรียน	-	1 25	1 25	1 25	1 25
4. ครูกล่าวที่จะเสนอแนวความคิด ในการบริหารโรงเรียน หรือการดำเนินงานของท่าน	-	-	2 50	-	2 50
5. ท่านวิจารณ์ครูของท่านต่อหน้า บุคคลอื่น หรือต่อหน้าคนอื่น	2 50	2 50	-	-	-
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับ โรงเรียนท่านได้บอกกล่าว หรือประชุมให้ครูได้รับทราบ	-	-	1 25	-	3 75
7. เมื่อท่านได้เวียนหนังสือ ราชการไปให้ครูของท่าน ท่านได้ตรวจสอบว่า ครูได้ อ่านและเข้าใจโดยตลอด	-	1 25	-	1 25	2 50
8. ในการประชุมครู ครูได้มี โอกาสรวมแสดงความคิดเห็น	-	-	-	1 25	3 75
9. ท่านได้ช่วยเหลือและแนะนำ การปฏิบัติงานแก่ครู	-	-	-	2 50	2 50

ตารางที่ 13 (ต่อ)

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
10. เมื่อท่านสั่งงานไปแล้ว ครูได้ ปฏิบัติงานนั้นผลสำเร็จภายใน เวลาที่กำหนด	-	-	-	3 75	1 25

จากตารางนี้จะเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ส่วนใหญ่ได้จัดทำด้านการปฏิบัติการติดต่อ
สื่อสารในโรงเรียน ยกเว้นข้อ 5 ในเรื่องการวิจารณ์ครูต่อหน้าบุคคลอื่น อาจารย์ใหญ่
2 คน (50 %) ไม่เคยทำ และอาจารย์ใหญ่อีก 2 คน (50 %) ได้ทำเป็นนาน ๆ ครั้ง

ครู - อาจารย์

ตารางที่ 14

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยว กับการดำเนินงานของโรง- เรียนจากอาจารย์ใหญ่	-	6 8.45	16 22.54	16 22.54	33 40.48

ตารางที่ 14 (ต่อ)

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัย สั่งการในการบริหารโรง- เรียน อาจารย์ใหญ่ขอคำ ปรึกษาหารือกับท่าน	12 16.90	7 9.86	35 49.30	10 14.08	7 9.86
3. ท่านกล้าในการแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับปัญหา ต่าง ๆ ของโรงเรียน	6 8.45	11 15.49	43 60.56	5 7.04	6 8.45
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนว ความคิดในการบริหาร โรงเรียนหรือการดำเนินงาน ต่ออาจารย์ใหญ่	8 11.11	16 22.22	34 47.22	10 13.89	4 5.56
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อ หน้าท่าน หรือกับครูคนอื่น	37 52.11	11 15.49	18 25.35	1 1.41	4 5.63
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยว กับโรงเรียน อาจารย์ ใหญ่ได้บอกกล่าวหรือ ประชุมให้ครูได้รับทราบ	-	7 9.72	22 30.56	13 18.06	30 41.67
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียน จากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ อ่านและเข้าใจโดยตลอด	-	-	3 4.29	18 25.71	49 70.00

ตารางที่ 14 (ต่อ)
จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
8. ในการประชุมครู ครูได้ มีโอกาสรวมแสดงความ ความคิดเห็น	1 1.39	5 6.94	15 20.83	21 29.17	30 41.67
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและ แนะนำการปฏิบัติงานของ ท่าน	5 6.94	11 15.28	27 37.50	12 16.67	17 23.61
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งหรือให้ ปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จ ภายในระยะเวลาที่กำหนด	-	-	1 1.39	14 19.44	57 79.17

จากตารางนี้จะเห็นว่า ความเห็นของครูในด้านกรปฏิบัติงานด้านการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนของอาจารย์ใหญ่ทั้ง 10 ข้อ ส่วนมากอาจารย์ใหญ่ได้ทำและให้ครูได้โอกาสทำด้วย แต่สำหรับข้อ 5 ที่เกี่ยวกับการวิจารณ์ต่อนามบุคคลอื่น หรือครูอื่น คำตอบของครูมีแนวโน้มมาทางด้านไม่เคยทำมากกว่าคำตอบอื่น คือ มีถึง 37 คน (52.11 %) ในจำนวนผู้ตอบทั้งสิ้น 71 คน

จะเห็นว่า ความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ

2.4 โรงเรียนสาธิต
ครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่

ตารางที่ 15

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
1. ท่านแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรง- เรียนแก่ครู	1	-	-	-	3
2. เมื่อท่านจะวินิจฉัยสั่งการ ในการบริหารงานโรง- เรียน ท่านขอคำปรึกษา หารือกับครูของท่าน	-	-	1 25	1 25	2 50
3. ครูกล้าในการแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับ ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน	-	-	1 25	1 25	2 50
4. ครูกล้าที่จะเสนอแนวความคิด เห็นในการบริหารโรง- เรียนหรือการดำเนินงาน ของท่าน	-	-	1 25	-	3 75
5. ท่านวิจารณ์ครูของท่านต่อ หน้าบุคคลอื่นหรือต่อหน้า ครูอื่น	2 50	1 25	1 25	-	-

ตารางที่ 15 (ต่อ)

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย	นานๆครั้ง	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ทุกครั้ง
	%	%	%	%	%
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับ โรงเรียนท่านใดบอกกล่าว หรือประชุมให้ครูได้รับทราบ	-	-	-	-	4 100.00
7. เมื่อท่านได้เวียนหนังสือ ราชการไปให้ครูของท่าน ท่านใดตรวจสอบว่า ครู ได้อ่านและเข้าใจโดยตลอด	-	-	-	1 25.00	3 75.00
8. ในการประชุมครู ครูได้มี โอกาสรวมแสดงความคิดเห็น	-	-	-	-	4 100.00
9. ท่านใดช่วยเหลือและแนะนำ การปฏิบัติงานแก่ครู	-	-	1 25.00	1 25.00	2 50.00
10. เมื่อท่านสั่งงานไปแล้ว ครู ได้ปฏิบัติงานนั้นเป็นผล สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด	-	-	2 50.00	1 25.00	1 25.00

จากตารางนี้จะเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ได้จัดทำเป็นส่วนมาก ยกเว้นข้อ 5 ใน
กรณีการวิจารณ์ครูต่อหน้าบุคคลอื่น หรือต่อหน้าครูคนอื่น อาจารย์ใหญ่ 2 คน (50 %)
ไม่เคยทำ อาจารย์ 1 คน (25 %) ทำนาน ๆ ครั้ง ส่วนอาจารย์ใหญ่อีก 1 คน
(25 %) ได้เคยทำเป็นบางครั้ง

ครู - อาจารย์

ตารางที่ 16

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียนจาก อาจารย์ใหญ่	2 5.41	2 5.41	3 8.11	11 29.72	19 51.35
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัย สั่งการในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ขอคำปรึกษา หรือปรึกษากับท่าน	9 25.00	4 11.11	13 36.11	6 16.67	4 11.11
3. ท่านกล้าในการแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	3 8.33	7 19.44	18 50.00	3 8.33	5 13.89
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิด ในการบริหารโรงเรียนหรือ การดำเนินงานต่ออาจารย์ใหญ่	6 16.22	3 8.11	21 56.76	5 13.50	2 5.41
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อหน้า ท่านหรือกับครูคนอื่น	23 62.16	8 21.62	4 10.81	2 5.41	-
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับ โรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้บอก กล่าวหรือประชุมให้ครูได้รับทราบ	-	4 10.81	8 21.62	5 13.51	20 54.05

ตารางที่ 16 (ต่อ)

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	ไม่เคย %	นานๆครั้ง %	บางครั้ง %	บ่อยครั้ง %	ทุกครั้ง %
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียน จากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ อ่านและเข้าใจโดยตลอด	-	-	4 10.81	8 21.62	25 67.57
8. ในการประชุมครู ครูได้มี โอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น	3 8.11	3 8.11	9 24.32	6 16.22	16 43.24
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและ แนะนำการปฏิบัติงานของ ท่าน	3 8.11	4 10.81	13 35.14	11 29.72	6 16.22
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้ ปฏิบัติงานจากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติงานให้เป็นผล สำเร็จภายในระยะเวลา ที่กำหนด	-	-	4 10.81	12 32.44	21 56.75

ครู - อาจารย์ มีความเห็นต่างกันกับอาจารย์ใหญ่ กล่าวคือ การปฏิบัติกร
ด้านการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ปกติอาจารย์ใหญ่ได้จัดทำ ยกเว้นข้อ 5 ครู 23 คน
(62.16 %) บอกว่า อาจารย์ใหญ่ไม่เคยทำ ครู 8 คน (21.62 %) มีความเห็นว่า
อาจารย์ใหญ่นาน ๆ ครั้ง ครู 4 คน (10.81 %) มีความเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ได้
ทำเป็นบางครั้ง ส่วนครูอีก 2 คน (5.41 %) ให้ความเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ทำบ่อยครั้งมาก

จากจำนวนคำตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบในเรื่องการปฏิบัติงานด้านการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์จะเห็นว่าความเห็นของครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่ และครู - อาจารย์โดยทั่วไป มีแนวความเห็นไปในลักษณะสอดคล้องกัน การปฏิบัติด้านติดต่อสื่อสารทั้ง 10 ข้อ ส่วนใหญ่ได้มีการจัดทำยกเว้นในเรื่องการวิจารณ์ครูต่อนานบุคคลอื่น หรือครูคนอื่น คำตอบมีแนวโน้มไปทางค่าน้อยที่สุด

3. ค่าเฉลี่ยการทดสอบความแตกต่างของการตอบแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า มีรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 17

ค่าเฉลี่ยปานกลางและการทดสอบความแตกต่างของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย		t _{1,2}
	อาจารย์ใหญ่	ครู-อาจารย์	
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนจากอาจารย์ใหญ่	4.667	4.000	0.55
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัยสั่งการในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือกับท่าน	3.667	3.000	2.02*
3. ท่านกล้าในการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.000	3.000	0
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิดในการบริหารโรงเรียนหรือการดำเนินงานต่ออาจารย์ใหญ่	3.333	2.769	1.66

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ค่าเฉลี่ยปานกลางและการทดสอบความแตกต่างของค่าตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการ
ติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย		t _{1,2}
	อาจารย์ใหญ่	ครู-อาจารย์	
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อนาน หรือกับครูอื่น	2.333	1.785	0.66
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้บอกกล่าวหรือประชุม ให้ครูได้ทราบ	2.667	3.000	0.98
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียนจากอาจารย์ ใหญ่ ท่านได้อ่านและเข้าใจโดยตลอด	4.000	4.547	1.12
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาสรวม แสดงความคิดเห็น	4.000	3.714	0.57
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและแนะนำ การปฏิบัติงานของท่าน	4.000	3.547	0.88
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้ปฏิบัติงาน จากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติงาน ให้เป็นผลสำเร็จภายในระยะเวลา ที่กำหนด	3.333	4.595	3.85**

* .05 t_∞ = 1.96

** .01 t_∞ = 2.58

จากตารางนี้ จะเห็นว่า อาจารย์ใหญ่และครู-อาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันเกือบหมดทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 2 และ ข้อ 10 ซึ่งค่า $t = 2.02$ และ 3.85 ตามลำดับ อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $.01$ และ $.05$ ตามลำดับ กล่าวคือ เมื่อจะมีการวินิจฉัยสั่งการในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือจากครู อาจารย์ใหญ่ และครู มีความเห็นไม่สอดคล้องกันที่ระดับตามนัยสำคัญ $.05$ ส่วนข้อที่ 10 การปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ซึ่งครูมีความเห็นว่า ได้ทำสำเร็จตรงตามกำหนดเกือบทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.595$) ส่วนอาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่า ครูได้ทำสำเร็จตรงตามกำหนดเพียงบางครั้งเท่านั้น ($\bar{X} = 3.333$)

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 18

ค่าเฉลี่ยปานกลางและการทดสอบความแตกต่างของค่าตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย		$t_{1,2}$
	อาจารย์ใหญ่	ครู-อาจารย์	
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนจากอาจารย์ใหญ่	4.417	3.902	0.75
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่วินิจฉัยสั่งการในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือกับท่าน	3.667	2.874	1.08
3. ท่านกล้าในการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.100	2.827	1.44

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ค่าเฉลี่ยปานกลางและการทดสอบความแตกต่างของค่าตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการ
ติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย		t _{1,2}
	อาจารย์ใหญ่	ครู-อาจารย์	
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิดในการ บริหารโรงเรียนหรือการดำเนินงาน ต่ออาจารย์ใหญ่	3.417	2.723	3.17**
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อหน้าท่าน หรือกับครูอื่น	1.917	1.758	0.56
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้บอกกล่าวหรือประชุม ให้ครูได้ทราบ	4.167	3.470	0.66
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียนจากอาจารย์ ใหญ่ ท่านได้อ่านและเข้าใจโดยตลอด	4.667	4.590	0.40
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาสร่วม แสดงความคิดเห็น	4.417	3.902	2.14*
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและแนะนำ การปฏิบัติงานของท่าน	4.000	3.443	2.95**
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้ปฏิบัติงาน จากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติงาน ให้เป็นผลสำเร็จภายในระยะเวลา ที่กำหนด	4.417	4.599	1.18

* .05 t_∞ = 1.96** .01 t_∞ = 2.58

ในโรงเรียนขนาดกลาง จะเห็นว่า อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกัน ยกเว้นข้อ 8 เรื่องการประชุมครู ครูได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นหรือไม่ ปรากฏว่า อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยอาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าครูมีโอกาสทำมากกว่า ($\bar{X} = 4.417$) แต่ครูมีความเห็นว่า ตนเองมีโอกาสทำน้อยกว่า ($\bar{X} = 3.902$) ส่วนข้อ 4 และ ข้อ 9 ในเรื่องครูกล้าที่จะเสนอแนวความคิดในการบริหารโรงเรียน หรือการดำเนินงานแก่อาจารย์ใหญ่ และอาจารย์ใหญ่ได้ช่วยเหลือและแนะนำการปฏิบัติงานแก่ครู อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นไม่ตรงกัน ($t = 3.17$ และ 2.95 ตามลำดับ) โดยอาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่า ได้ช่วยเหลือและแนะนำการปฏิบัติงานแก่ครูเสมอ ๆ ($\bar{X} = 4.0$) ส่วนครูมีความเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ได้ช่วยเหลือและแนะนำการปฏิบัติงานแก่ครูเพียงบางครั้ง ($\bar{X} = 3.443$) เท่านั้น

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 19

ค่าเฉลี่ยปานกลางและการทดสอบความแตกต่างของค่าตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย		$t_{1,2}$
	อาจารย์ใหญ่	ครู-อาจารย์	
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนจากอาจารย์ใหญ่	4.500	4.028	1.05
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัยสั่งการในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือกับท่าน	3.750	2.901	2.17*
3. ท่านกล้าในการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.500	2.915	1.03

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ค่าเฉลี่ยปานกลางและการทดสอบความแตกต่างของค่าตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการ
ติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย		t _{1,2}
	อาจารย์ใหญ่	ครู-อาจารย์	
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิดในการ บริหารโรงเรียนหรือการดำเนินงาน ต่ออาจารย์ใหญ่	4.000	2.845	2.26*
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อหน้าท่าน หรือกับครูอื่น	1.500	1.957	1.62
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้บอกกล่าวหรือประชุม ให้ครูได้ทราบ	4.500	3.917	1.30
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียนจากอาจารย์ ใหญ่ ท่านได้อ่านและเข้าใจโดยตลอด	4.000	4.657	1.07
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาสรวม แสดงความคิดเห็น	4.750	4.028	2.91*
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและแนะนำ การปฏิบัติงานของท่าน	4.250	3.347	1.14
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้ปฏิบัติงาน จากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติงาน ให้เป็นผลสำเร็จภายในระยะเวลา ที่กำหนด	4.250	4.778	2.47*

* .05 t_∞ = 1.96

** .01 t_∞ = 2.58

ในโรงเรียนขนาดใหญ่จะเห็นว่า ส่วนใหญ่อาจารย์ใหญ่และครู-อาจารย์ มีความเห็นสอดคล้องกัน ยกเว้น ข้อ 2, 4, 10 มีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และข้อ 8 แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดยที่อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่า ได้จัดทำมากกว่าครู- อาจารย์ ยกเว้นข้อ 10 ซึ่งครูมีความเห็นว่า ได้ทำตามคำสั่งของอาจารย์ใหญ่ตรงตามกำหนดเวลาเกือบทุกครั้ง แต่อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่า ครูได้ปฏิบัติตามคำสั่งตรงตามกำหนดเวลาบ่อยครั้งเท่านั้น ($\bar{x} = 4.778$ และ 4.350 ตามลำดับ)

3.4 โรงเรียนสาธิต

ตารางที่ 20

ค่าเฉลี่ยปานกลางทดสอบความแตกต่างของคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย		$t_{1,2}$
	อาจารย์ใหญ่	ครู-อาจารย์	
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนจากอาจารย์ใหญ่	4.000	4.162	0.19
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัยสั่งการในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือกับท่าน	4.250	2.778	3.15**
3. ทาชกล่าวในการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.250	3.000	2.77**

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ค่าเฉลี่ยปานกลางและการทดสอบความแตกต่างของค่าตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการ
ติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ค่าเฉลี่ย		t _{1,2}
	อาจารย์ใหญ่	ครู-อาจารย์	
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิดในการ บริหารโรงเรียนหรือการดำเนินงาน ต่ออาจารย์ใหญ่	4.500	2.838	4.45**
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อหน้าท่าน หรือกับครูอื่น	1.750	1.595	0.38
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้บอกกล่าวหรือประชุม ให้ครูได้ทราบ	5.000	4.108	0.18
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียนจากอาจารย์ ใหญ่ ท่านได้อ่านและเข้าใจโดยตลอด	4.750	4.568	0.75
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาสร่วม แสดงความคิดเห็น	5.000	3.784	5.80**
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและแนะนำ การปฏิบัติงานของท่าน	4.250	3.351	1.984*
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้อำจารย์ จากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติงาน ให้เป็นผลสำเร็จภายในระยะเวลา ที่กำหนด	3.750	4.460	2.91**

* .05 t_∞ = 1.96

** .01 t_∞ = 2.58

จะเห็นว่า อาจารย์ใหญ่และครูส่วนใหญ่มีความเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ข้อ 1, 5 และ 6 ที่อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า มีอยู่ 4 ข้อ ที่ค่าเฉลี่ยต่างกันมากกว่า 1 และมีอยู่ 2 ข้อ คือ ข้อที่ 1 และ 10 ที่ค่าเฉลี่ยของครูมีความมากกว่าค่าเฉลี่ยของอาจารย์ใหญ่ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่า การแจกข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน, เมื่อมีข่าวลือเกี่ยวกับโรงเรียน ได้มีการประชุมชี้แจงให้ทราบ และเมื่อได้รับหนังสือเวียนแล้ว ครูได้อ่านและเข้าใจตลอด ทั้ง 3 ข้อนี้ ครูและอาจารย์ใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน และเกณฑ์มาตรฐานประมาณค่าอยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง

เมื่อนำเอาโรงเรียนมัธยมทั้งสามกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน จะมีรายละเอียดดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 21

การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง

รายการ	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดใหญ่ (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดกลาง (\bar{X}_2)	$t_{1,2}$
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียน จากอาจารย์ใหญ่	4.053	3.945	0.05
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัยสั่งการ ในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือกับท่าน	2.947	2.952	0.03
3. ท่านกล้าในการแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของ โรงเรียน	2.947	2.846	0.75

ตารางที่ 21 (ต่อ)
การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง

รายการ	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดใหญ่ (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดกลาง (\bar{X}_2)	$t_{1,2}$
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิดในการบริหารโรงเรียนหรือการดำเนินงานต่ออาจารย์ใหญ่	2.816	2.782	0.35
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อหน้าท่านหรือกับครูอื่น	1.907	1.771	0.90
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ใ้บอกกล่าวหรือประชุมให้ครูไตร่ตรอง	3.947	3.528	2.60 **
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียนจากอาจารย์ใหญ่ท่านได้อ่านและเข้าใจโดยตลอด	4.079	4.600	4.135 **
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น	3.421	3.945	3.138 **
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและแนะนำการปฏิบัติงานของท่าน	4.763	3.490	12.73 **
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้งานจากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.723	4.583	1.19

* .05 $t_{\infty} = 1.96$

** .01 $t_{\infty} = 2.58$

จากตารางนี้จะเห็นว่า ความเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดกลางสอดคล้องกันในเรื่องการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ใน ข้อ 1 - 5 และ ข้อ 10 นอกนั้นมีความเห็นแตกต่างกัน ภายใต้ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดย

ข้อ 6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้ประชุมครูให้ทราบข่าวนั้น ความเห็นของครูโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในแนวโน้มค่อนข้างบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.947$) ส่วนความเห็นของครูโรงเรียนขนาดกลางมีแนวโน้มน้อยระหว่างห้า บางครั้ง และบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.528$)

ข้อ 7. การอ่านหนังสือเวียนโดยตลอดนั้น ความเห็นของครูโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่สอดคล้องกัน โดยตามความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ เชื่อว่า มีการอ่านหนังสือเวียนและเข้าใจโดยตลอดบ่อยครั้งมาก ($\bar{X} = 4.079$) แต่ความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดกลางเชื่อว่า มีการอ่านหนังสือเวียน และเข้าใจ โดยตลอดค่อนข้างบ่อยครั้งมากกว่าบ่อยครั้ง

ข้อ 8. ในการประชุมครู ครูมีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น ตามความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางพบว่า ครูในโรงเรียนขนาดกลางมีโอกาสมากกว่า ($\bar{X} = 3.421$ และ 3.945 ตามลำดับ)

ข้อ 9. ในการช่วยเหลือแนะนำการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหญ่ ตามความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ อาจารย์ใหญ่ได้ช่วยเหลือแนะนำการปฏิบัติงานมากกว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.763$ และ 3.490 ตามลำดับ)

โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 22

การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก

รายการ	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดใหญ่ (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดกลาง (\bar{X}_3)	$t_{1,3}$
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียน จากอาจารย์ใหญ่	4.053	4.043	0.05
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัยสั่งการ ในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือกับท่าน	2.947	3.022	0.33
3. ท่านกล้าในการแสดงความเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.947	3.000	0.27
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิด ในการบริหารโรงเรียนหรือ การดำเนินงานต่ออาจารย์ใหญ่	2.816	2.810	0.03
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อหน้า ท่านหรือกับครูอื่น	1.907	1.822	0.41
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับ โรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้บอก กล่าวหรือประชุมให้ครูได้ทราบ	3.947	2.978	4.26 **

ตารางที่ 22 (ต่อ)
การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก

รายการ	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดใหญ่ (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดกลาง (\bar{X}_3)	$t_{1,3}$
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียนจาก อาจารย์ใหญ่ ท่านได้อ่านและ เข้าใจดีโดยตลอด	4.079	4.511	2.588 **
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาส ร่วมแสดงความคิดเห็น	3.421	3.733	0.65
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและแนะนำ การปฏิบัติงานของท่าน	4.763	3.578	6.46 **
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้งาน จากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติ งานให้เป็นผลสำเร็จภายในระยะ เวลาที่กำหนด	4.723	4.511	1.28

* .05 $t_{\infty} = 1.96$

** .01 $t_{\infty} = 2.58$

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่า ความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก
ส่วนใหญ่สอดคล้องกัน ยกเว้น ข้อ 6, 7 และ 9 ที่ความเห็นของครูในโรงเรียนทั้งสอง
ขนาดแตกต่างกัน ภายใต้ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดย

ข้อ 6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้ประชุมให้ครูได้ทราบนั้น ตามความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พบว่า อาจารย์ใหญ่ได้ทำบ่อยครั้ง แต่ครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้ความเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ได้ทำบางครั้งเท่านั้น

($\bar{X} = 3.947$ และ 2.978 ตามลำดับ)

ข้อ 7. เมื่อได้รับหนังสือเวียนครูได้อ่านและเข้าใจโดยตลอด ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ให้ความเห็นว่า ได้อ่านและเข้าใจโดยตลอดบ่อยครั้ง แต่ครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้ความเห็นว่า ได้อ่านและเข้าใจโดยตลอดค่อนข้างน้อยในทางทุกครั้ง ที่ได้รับหนังสือเวียน ($\bar{X} = 4.079$ และ 4.511 ตามลำดับ)

ข้อ 9. เมื่อได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติงาน ครูได้ปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ ครูในโรงเรียนขนาดกลางให้ความเห็นว่า ครูได้ปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดเกือบทุกครั้งที่ได้รับคำสั่ง แต่ครูในโรงเรียนขนาดเล็กกลับให้ความเห็นว่า ทำไปในเกณฑ์ระหว่างบางครั้ง กับบ่อยครั้งเท่านั้น ($\bar{X} = 4.763$ และ 3.578 ตามลำดับ)

โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 23

การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก

รายการ	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดกลาง (\bar{X}_2)	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดเล็ก (\bar{X}_3)	$t_{2,3}$
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียน จากอาจารย์ใหญ่	3.952	4.043	1.50
2. เมื่ออาจารย์ใหญ่จะวินิจฉัยสั่งการ ในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือกับท่าน	2.952	3.022	0.34
3. ท่านกล้าในการแสดงความเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.846	3.000	0.84
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิด ในการบริหารโรงเรียนหรือ การดำเนินงานต่ออาจารย์ใหญ่	2.782	2.810	0.42
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อหน้า ท่านหรือกับครูอื่น	1.771	1.822	0.29
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับ โรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้บอก กล่าวหรือประชุมให้ครูได้ทราบ	3.528	2.978	2.95 **

ตารางที่ 23 (ต่อ)
การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาด
กลางและโรงเรียนขนาดเล็ก

รายการ	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดกลาง (\bar{X}_2)	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน ขนาดเล็ก (\bar{X}_3)	$t_{2,3}$
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียนจาก อาจารย์ใหญ่ ท่านได้อ่านและ เข้าใจโดยตลอด	4.600	4.511	0.39
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาส ร่วมแสดงความคิดเห็น	3.945	3.733	1.10
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและแนะนำ การปฏิบัติงานของท่าน	3.490	2.578	0.41
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อไปปฏิบัติ งานจากอาจารย์ใหญ่ ท่านไปปฏิบัติ งานให้เป็นผลสำเร็จภายในระยะ เวลาที่กำหนด	4.583	4.511	0.51

* .05 $t_{\infty} = 1.96$

** .01 $t_{\infty} = 2.58$

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่า ความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน ยกเว้น ข้อ 6 ที่มีความเห็นของครูในโรงเรียนทั้งสองขนาด แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดย เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้ประชุมให้ครูทราบ ครูในโรงเรียนส่วนกลางให้ความเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ได้ทำอยู่ในระหว่างดำรง และบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.528$) แต่ครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้ความเห็นว่า อาจารย์ใหญ่บางครั้ง ($\bar{X} = 2.978$) เท่านั้น

เมื่อนำเอาโรงเรียนมัธยมศึกษามาเปรียบเทียบกับโรงเรียนสาธิต จะมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 24

การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา กับโรงเรียนสาธิต

รายการ	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน มัธยมศึกษา (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน สาธิต (\bar{X}_2)	$t_{1,2}$
1. ท่านได้รับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโรงเรียน จากอาจารย์ใหญ่	3.993	4.220	1.15
2. เมื่ออาจารย์จะวินิจฉัยสั่งการ ในการบริหารโรงเรียน อาจารย์ ใหญ่ขอคำปรึกษาหารือกับท่าน	2.962	2.925	0.14
3. ท่านกล้าในการแสดงความเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.902	3.125	1.14
4. ท่านกล้าที่จะเสนอแนวความคิด ในการบริหารโรงเรียนหรือ การดำเนินงานต่ออาจารย์ใหญ่	2.812	3.049	1.41
5. อาจารย์ใหญ่วิจารณ์ครูต่อหน้า ท่านหรือกับครูอื่น	1.818	1.609	0.72
6. เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับ โรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้บอก กล่าวหรือประชุมให้ครูได้ทราบ	3.553	4.195	3.51**

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนมัธยม
ศึกษากับโรงเรียนสาธิต

รายการ	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน มัธยมศึกษา (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน สาธิต (\bar{X}_2)	$t_{1,2}$
7. เมื่อท่านได้รับหนังสือเวียนจาก อาจารย์ใหญ่ ท่านได้อ่านและ เข้าใจดีโดยตลอด	4.436	4.585	1.03
8. ในการประชุมครู ครูได้มีโอกาส ร่วมแสดงความคิดเห็น	3.759	3.902	0.67
9. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและแนะนำ การปฏิบัติงานของท่าน	3.868	3.439	2.28 *
10. เมื่อท่านได้รับคำสั่งเพื่อให้ปฏิบัติ งานจากอาจารย์ใหญ่ ท่านได้ปฏิบัติ งานให้เป็นผลสำเร็จภายในระยะ เวลาที่กำหนด	4.615	4.293	1.75

* .05 $t_{\infty} = 1.96$

** .01 $t_{\infty} = 2.58$

จากตารางนี้จะเห็นว่า ความเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา และครูใน
โรงเรียนสาธิต ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน ยกเว้น

ข้อ 6 เมื่อมีข่าวลือที่ไม่ดีเกี่ยวกับโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้บอกกล่าวหรือประชุมให้ครูได้รับทราบ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาและสาธิต มีความเห็นแตกต่างกัน โดยครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ได้ประชุมอยู่ในเกณฑ์ระหว่างปานกลาง กับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.553$) แก่ครูในโรงเรียนสาธิตมีความเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ได้ประชุมบ่อยครั้งมากกว่า ($\bar{X} = 4.195$)

ข้อ 9 อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือแนะนำการปฏิบัติงานของครู ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ครูในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกัน โดยครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ได้ช่วยเหลือ และแนะนำอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้าง ($\bar{X} = 3.868$) มากกว่าครูในโรงเรียนสาธิต ($\bar{X} = 3.439$)

3. เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

ในด้านการศึกษาติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่และครู-อาจารย์ ได้ใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานดำเนินไปด้วยดี ผู้วิจัยได้เลือกสื่อต่าง ๆ ที่คาดว่าทางโรงเรียนได้ใช้ และได้เว้นช่องว่างเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เพิ่มเติม หากว่าทางโรงเรียนนั้นได้มีการใช้สื่ออื่นนอกเหนือจากที่ได้ระบุไว้ สื่อที่ใช้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ทางวาจา มีสื่อ 7 ชนิด

ทางลายลักษณ์อักษร มีสื่อ 8 ชนิด

ในการตอบแบบสอบถามอาศัยมาตราประมาณค่า ซึ่งมีตัวค่าตอบให้เลือกอยู่ 6 ตัว และให้คะแนนดังนี้

ไม่ได้ใช้เลย	=	0	คะแนน	}	ใช้น้อย
ใช้น้อยที่สุด	=	1	คะแนน		
ใช้น้อย	=	2	คะแนน		
ใช้พอประมาณ	=	3	คะแนน	}	ใช้มาก
ใช้มาก	=	4	คะแนน		
ใช้มากที่สุด	=	5	คะแนน		

รายละเอียดการนำเสนอและการวิเคราะห์ ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

ครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่

ตารางที่ 25
จำนวนผู้ตอบ และเปอร์เซ็นต์เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่ได้ ใช้เลย (%)	ใช้น้อย ที่สุด (%)	ใช้น้อย (%)	ใช้พอ ประมาณ (%)	ใช้มาก (%)	ใช้มาก ที่สุด (%)
ทางวาจา						
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	-	-	-	66.67	-	33.33
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	-	33.33	-	-	33.33	33.33
3. การประกาศ	33.33	-	-	-	66.67	-
4. การประชุมครู	-	-	-	33.33	33.33	33.33
5. การประชุมกรรมการ	33.33	-	-	66.67	-	-
6. โทรศัพท	66.67	33.33	-	-	-	-
7. เครื่องติดต่อกายใน	66.67	-	-	33.33	-	-
ทางลายลักษณ์อักษร						
1. หนังสือเวียน	-	-	-	33.33	33.33	33.33
2. วารสาร	100.00	-	-	-	-	-
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกใน โรงเรียน	100.00	-	-	-	-	-
4. บันทึกข้อความจำ	66.67	-	-	-	-	33.33
5. การรายงาน	100.00	-	-	-	-	-
6. คู่มือครู	100.00	-	-	-	-	-
7. คู่มือนักเรียน	100.00	-	-	-	-	-
8. จดหมายส่วนตัว	100.00	-	-	-	-	-

จากตารางนี้ จะเห็นว่า ครูใหญ่-อาจารย์ใหญ่ใช้สื่อทางวาจาในการประชุมครู มากกว่าวิธีอื่น ส่วนทางลายลักษณ์อักษรนั้น ใช้หนังสือเวียนมากกว่าวิธีอื่น และวารสาร ซึ่งเป็นสื่อที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ปรากฏว่าไม่ได้ใช้เลย

ครู - อาจารย์

ตารางที่ 26

จำนวนผู้ตอบ และเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่ได้ ใช้เลย (%)	ใช้น้อย ที่สุด (%)	ใช้น้อย ประมาณ (%)	ใช้พอ ประมาณ (%)	ใช้มาก (%)	ใช้มาก ที่สุด (%)
ทางวาจา						
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	-	16.28	9.30	32.56	30.23	11.63
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	-	6.98	13.95	51.26	18.81	9.30
3. การประกาศ	-	5.00	10.00	42.15	25.00	17.85
4. การประชุมครู	-	2.38	9.52	42.86	35.71	9.52
5. การประชุมกรรมการ	17.07	19.51	19.51	34.15	7.32	2.44
6. โทรศัพท์	30 69.77	3 6.98	2 4.65	4 9.30	3 6.98	1 2.33
7. เครื่องคิดตอภายใน	24 57.14	2 4.76	-	6 14.29	7 16.66	3 7.14
ทางลายลักษณ์อักษร						
1. หนังสือเวียน	-	-	4.65	20.93	41.86	32.56
2. วารสาร	18 43.90	13 31.71	4 9.76	4 9.76	2 4.88	-
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน	23 56.09	11 26.83	4 9.76	2 4.88	1 2.44	-
4. บันทึกเตือนความจำ	10 23.26	10 23.26	5 11.63	10 23.26	8 18.61	-
5. การรายงาน	9 20.93	8 18.61	7 16.28	12 27.91	6 13.95	1 2.33
6. คู่มือครู	8 19.51	5 12.20	4 9.76	12 29.27	11 26.83	1 2.44
7. คู่มือนักเรียน	13 32.50	6 15.00	8 20.00	6 15.00	7 17.50	-
8. จดหมายส่วนตัว	22 52.38	4 9.52	7 16.67	7 16.67	2 4.76	-

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่า สื่อทางวาจาตั้งแต่ชนิดที่ 1 - 4 ตามความเห็นของครูปรากฏว่า ใ้้มาก และการประชุมครูเป็นสื่อที่ใ้้มากที่สุด คือมีผู้ตอบมากถึง 37 คน (88.29%) จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 42 คน ส่วนสื่อทางวาจาชนิดที่ 5 - 7 ตามความเห็นของครูปรากฏว่ามีการใช้ใ้มน้อย

สำหรับสื่อทางลายลักษณ์อักษรนั้น หนังสือเวียนเป็นสื่อชนิดเดียวเท่านั้นที่มีการใ้้มากที่สุด คือมีผู้ตอบถึง 41 คน (95.35%) จากผู้ตอบทั้งหมด 43 คน สื่อทางลายลักษณ์อักษรชนิดอื่น ๆ ปรากฏว่ามีการใช้ใ้มน้อยมากในโรงเรียนขนาดเล็ก

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง
ครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่

ตารางที่ 27

จำนวนผู้ตอบ และเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่ได้ ใช้เลย (%)	ใช้น้อย ที่สุด (%)	ใช้น้อย (%)	ใช้พอ ประมาณ (%)	ใช้มาก (%)	ใช้มาก ที่สุด (%)
ทางวาจา						
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	-	-	8.33	25.00	50.00	16.67
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	-	-	8.33	41.67	41.67	8.33
3. การประกาศ	-	8.33	-	16.67	41.67	33.33
4. การประชุมครู	-	-	-	45.45	45.45	9.09
5. การประชุมกรรมการ	16.67	-	16.67	50.00	16.67	-
6. โทรศัพท์	45.45	16.67	-	16.67	8.33	16.67
7. เครื่องติดต่อกายใน	44.44	-	11.11	11.11	33.33	-
ทางลายลักษณ์อักษร						
1. หนังสือเวียน	-	-	-	-	41.67	58.33
2. วารสาร	45.45	27.27	18.18	9.09	-	-
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกใน โรงเรียน	60.00	20.00	20.00	-	-	-
4. บันทึกเดือนความจำ	9.09	-	-	45.45	27.27	18.18
5. การรายงาน	10.00	-	10.00	70.00	10.00	-
6. คู่มือครู	10.00	-	-	50.00	30.00	10.00
7. คู่มือนักเรียน	18.18	9.09	18.18	45.45	9.09	-
8. จดหมายส่วนตัว	18.18	18.18	27.27	27.27	9.09	-

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่า สื่อทางวาจาตั้งแต่ชนิดที่ 1 - 5 ได้มีการใช้ในโรงเรียนขนาดกลางมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมครู ตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่ปรากฏว่า ได้มีการใช้มากที่สุด คือ ร้อยละ ร้อย ส่วนสื่อทางวาจาอีก 2 ชนิดที่เหลือนั้น ได้มีการใช้ในโรงเรียนน้อย

สำหรับสื่อทางลายลักษณ์อักษรนั้น สื่อชนิดที่ 1, ที่ 4, ที่ 5 และที่ 6 ได้มีการใช้มาก และหนังสือเวียนได้มีการใช้มากที่สุด คือ ร้อยละ ร้อย ส่วนสื่อชนิดอื่นนอกจากนี้ ได้มีการใช้ในโรงเรียนน้อย

ครู - อาจารย์

ตารางที่ 28

จำนวนผู้ตอบ และเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่ได้ ใช้เลย (%)	ใช้น้อย ที่สุด (%)	ใช้น้อย (%)	ใช้พอ ประมาณ (%)	ใช้มาก (%)	ใช้มาก ที่สุด (%)
ทางวาจา						
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	-	-	8.66	52.67	29.37	9.45
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	0.78	6.25	20.31	45.00	21.09	6.25
3. การประกาศ	4.80	6.40	12.80	30.40	31.20	14.40
4. การประชุมครู	-	-	6.92	53.85	28.46	10.77
5. การประชุมกรรมการ	7.87	13.39	35.43	32.28	12.24	0.79
6. โทรศัพท์	52.76	7.87	4.72	21.26	7.87	5.51
7. เครื่องติดต่อภายใน	57.14	11.90	8.73	15.08	6.35	0.79
ทางลายลักษณ์อักษร						
1. หนังสือเวียน	-	1.52	3.03	19.70	43.57	32.58
2. วารสาร	43.31	13.39	18.11	19.69	3.94	1.57
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกใน โรงเรียน	54.33	17.32	15.75	10.24	2.36	-
4. บันทึกเพื่อนความจำ	21.21	20.49	18.03	33.61	4.92	1.64
5. การรายงาน	19.05	13.49	25.40	35.71	5.56	0.79
6. คู่มือครู	18.25	7.14	13.49	40.48	15.87	4.76
7. คู่มือนักเรียน	25.00	9.38	22.66	35.16	7.03	0.78
8. จดหมายส่วนตัว	42.06	18.25	16.67	15.08	7.94	-

จากตารางนี้จะเห็นว่า ตามความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดกลางปรากฏว่า สื่อทางวาจาชนิดที่ 1 - 5 ใช้มาก และการประชุมครูใช้มากที่สุด คือมีจำนวนผู้ตอบถึง 121 คน (93.08%) จากจำนวนผู้ตอบทั้งสิ้น 130 คน ส่วนสื่อชนิดที่ 6 และ 7 นั้น ใช้น้อยในโรงเรียน

สำหรับสื่อทางลายลักษณ์อักษรนั้น หนังสือเวียนได้มีการใช้มากที่สุด คือมีจำนวนผู้ตอบถึง 126 คน (96.21%) จากจำนวนผู้ตอบทั้งสิ้น 132 คน ที่ใช้มากรองลงมาคือ คู่มือครู นอกนั้นใช้น้อย

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ ครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่

ตารางที่ 29

จำนวนผู้ตอบ และเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่ได้ ใช้เลย (%)	ใช้น้อย ที่สุด (%)	ใช้น้อย (%)	ใช้พอ ประมาณ (%)	ใช้มาก (%)	ใช้มาก ที่สุด (%)
ทางวาจา						
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	-	-	25.00	25.00	50.00	-
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	-	-	-	50.00	25.00	25.00
3. การประกาศ	-	-	-	25.00	25.00	50.00
4. การประชุมครู	-	-	-	25.00	25.00	50.00
5. การประชุมกรรมการ	25.00	-	25.00	-	25.00	25.00
6. โทรศัพท์	25.00	25.00	25.00	-	-	25.00
7. เครื่องติดต่อภายใน	75.00	-	-	-	-	25.00
ทางลายลักษณ์อักษร						
1. หนังสือเวียน	-	-	-	25.00	25.00	50.00
2. วารสาร	75.00	-	-	25.00	-	-
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกใน โรงเรียน	50.00	-	25.00	-	-	25.00
4. บันทึกเตือนความจำ	25.00	25.00	-	-	25.00	25.00
5. การรายงาน	50.00	-	-	-	25.00	25.00
6. คู่มือครู	50.00	-	-	25.00	-	25.00
7. คู่มือนักเรียน	25.00	25.00	-	-	25.00	25.00
8. จดหมายส่วนตัว	50.00	25.00	25.00	-	-	-

จากตารางนี้จะเห็นว่า อาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นว่า
สื่อชนิดที่ 1,2,3,4 เป็นสื่อทางวาจาที่ไ้มากที่สุด สื่อชนิดที่ 2,3,4 ซึ่งได้แก่ การพบปะ
ปรึกษาหารือเป็นกลุ่ม การประกาศ และการประชุมครู เป็นสื่อที่ไ้มากที่สุด สื่อทาง
วาจาที่เหลือเป็นสื่อที่ไ้ช่น้อย

สำหรับสื่อทางลายลักษณ์อักษรนั้น หนังสือเวียนเป็นสื่อที่ไ้มากที่สุด โดยมี
ผู้ตอบ 3 คน (75.00%) จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 4 คน สื่อชนิดอื่นนอกจากนี้ไ้มีการ
ไ้ช่น้อยและปานกลาง คืออยู่ในลักษณะกำกึ่งกัน

ครู - อาจารย์

ตารางที่ 30

จำนวนผู้ตอบ และเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่ได้ ใช้เลย (%)	ใช้น้อย ที่สุด (%)	ใช้น้อย (%)	ใช้พอ ประมาณ (%)	ใช้มาก (%)	ใช้มาก ที่สุด (%)
ทางวาจา						
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	-	11	6	30	14	9
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	-	2	11	32	22	4
3. การประกาศ	1	1	6	21	28	13
4. การประชุมครู	-	-	2	38	26	5
5. การประชุมกรรมการ	2	3	9	36	17	2
6. โทรศัพท์	29	5	7	12	9	6
7. เครื่องติดต่อภายใน	30	7	3	15	9	3
ทางลายลักษณ์อักษร						
1. หนังสือเวียน	-	-	1	9	26	34
2. วารสาร	28	16	10	8	4	-
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกใน โรงเรียน	31	17	14	6	-	1
4. บันทึกเตือนความจำ	19	13	19	15	4	1
5. การรายงาน	12	12	13	22	5	1
6. คู่มือครู	14	9	8	24	7	2
7. คู่มือนักเรียน	15	10	11	19	9	1
8. จดหมายส่วนตัว	28	12	14	10	1	1

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่า ตามความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ปรากฏว่า สื่อทางวาจาชนิดที่ 1 - 5 มีการใช้มาก โดยเฉพาะการประชุมครูใช้มากที่สุด โดยมีจำนวนผู้ตอบถึง 69 คน (97.17%) จากจำนวนผู้ตอบทั้งสิ้น 71 คน ส่วนสื่อชนิดที่ 6 และ 7 นั้น ใช้น้อยในโรงเรียน

สำหรับสื่อทางลายลักษณ์อักษรนั้น สื่อชนิดที่ 1 คือหนังสือเวียนใช้มากที่สุด โดยมีจำนวนผู้ตอบถึง 69 คน (98.57%) จากจำนวนผู้ตอบ 70 คน และสื่อชนิดที่ 6 คือคู่มือครู ใช้มากรองลงมา ส่วนสื่อชนิดอื่น ๆ นั้น ใช้น้อย

3.4 โรงเรียนสาธิต
ครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่

ตารางที่ 31

จำนวนผู้ตอบ และเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่ได้ ใช้เลย (%)	ใช้น้อย ที่สุด (%)	ใช้น้อย (%)	ใช้พอ ประมาณ (%)	ใช้มาก (%)	ใช้มาก ที่สุด (%)
ทางวาจา						
1. การพิมพ์เป็นรายบุคคล	-	-	-	25 ¹ .00	50 ² .00	25 ¹ .00
2. การพิมพ์เป็นกลุ่ม	-	-	-	25 ¹ .00	75 ³ .00	-
3. การประกาศ	-	-	-	-	75 ³ .00	25 ¹ .00
4. การประชุมครู	-	-	-	25 ¹ .00	75 ³ .00	-
5. การประชุมกรรมการ	25 ¹ .00	-	-	-	50 ² .00	25 ¹ .00
6. โทรศัพท์	-	25 ¹ .00	25 ¹ .00	25 ¹ .00	25 ¹ .00	-
7. เครื่องติดต่อภายใน	50 ² .00	25 ¹ .00	-	25 ¹ .00	-	-
ทางลายลักษณ์อักษร						
1. หนังสือเวียน	-	-	-	25 ¹ .00	75 ³ .00	-
2. วารสาร	25 ¹ .00	50 ² .00	-	-	25 ¹ .00	-
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกใน โรงเรียน	75 ³ .00	-	-	25 ¹ .00	-	-
4. บันทึกเตือนความจำ	25 ¹ .00	-	-	50 ² .00	25 ¹ .00	-
5. การรายงาน	50 ² .00	-	-	25 ¹ .00	25 ¹ .00	-
6. คู่มือครู	25 ¹ .00	-	-	25 ¹ .00	50 ² .00	-
7. คู่มือนักเรียน	25 ¹ .00	-	-	50 ² .00	25 ¹ .00	-
8. จดหมายส่วนตัว	50 ² .00	25 ¹ .00	-	25 ¹ .00	-	-

จากตารางนี้จะเห็นว่า อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตให้ความเห็นว่า สื่อทางวาจาชนิดที่ 1 - 5 ใช้มากที่สุด โดยเฉพาะการพบปะเป็นรายบุคคล การพบปะเป็นรายกลุ่ม การประกาศและการประชุมครู เป็นสื่อที่ใช้มากที่สุด ส่วนสื่อชนิดที่ 5 คือการประชุมกรรมการใช้มากรองลงมา สำหรับสื่อชนิดที่ 6 และ 7 นั้น ใช้น้อย

สื่อทางลายลักษณ์อักษรนั้น หนังสือเวียนใช้มากที่สุด คือมีผู้ตอบถึงร้อยละร้อย ส่วนที่ใช้มากรองลงมาคือ บันทึกเตือนความจำ คู่มือครู และคู่มือนักเรียน ส่วนสื่ออื่น ๆ นอกจากนั้นใช้น้อย

ครู - อาจารย์

ตารางที่ 32

จำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	ไม่ได้ ใช้เลย (%)	ใช้น้อย ที่สุด (%)	ใช้น้อย (%)	ใช้พอ ประมาณ (%)	ใช้มาก (%)	ใช้มาก ที่สุด (%)
ทางวาจา						
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	2.70	8.33	10.81	45.95	24.32	8.33
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	-	-	10.81	35.14	43.24	10.81
3. การประกาศ	-	5.41	5.41	35.14	32.43	21.62
4. การประชุมครู	2.78	2.78	-	50.00	30.56	13.89
5. การประชุมกรรมการ	2.78	-	5.56	36.11	41.61	13.89
6. โทรศัพท์	50.00	5.56	5.56	19.44	8.33	36.11
7. เครื่องคิดต่อภายใน	75.00	8.33	-	2.78	36.11	2.78
ทางลายลักษณ์อักษร						
1. หนังสือเวียน	-	2.70	2.70	32.44	35.14	27.03
2. วารสาร	18.92	5.41	8.33	32.44	16.21	18.92
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกใน โรงเรียน	25.00	5.56	5.56	25.00	25.00	13.89
4. บันทึกเตือนความจำ	41.18	-	11.76	41.18	5.88	-
5. การรายงาน	13.51	5.41	8.33	51.35	18.92	2.70
6. คู่มือครู	31.25	6.25	25.00	21.88	15.62	-
7. คู่มือนักเรียน	11.86	11.76	20.59	38.24	17.65	-
8. จดหมายส่วนตัว	35.29	17.65	20.59	20.59	5.88	-

จากตารางนี้จะเห็นว่า สื่อทางวาจาชนิดที่ 1 - 5 ใ้มากที่สุด โดยเฉพาะการประชุมครูใ้มากที่สุด โดยมีผู้ตอบทั้งสิ้น 34 คน (94.44%) จากจำนวนผู้ตอบทั้งสิ้น 36 คน โทรศัพท์และเครื่องคิดตอภายใน ใ้ใช้น้อยในโรงเรียน

ส่วนสื่อทางลายลักษณ์อักษรนั้น ปรากฏว่าสื่อชนิดที่ 1,2,3,5 และ 6 มีการใ้มากที่สุด และหนังสือเวียนซึ่งเป็นสื่อชนิดแรกมีการใ้มากที่สุด โดยมีผู้ตอบถึง 35 คน (94.60%) จากจำนวนผู้ตอบทั้งสิ้น 37 คน สื่อชนิดที่ 4,7 และ 8 มีการใ้ใช้น้อยในโรงเรียนสาธิตตามความเห็นของครู - อาจารย์

จากจำนวนผู้ตอบและเปอร์เซ็นต์ตามเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ปรากฏว่า ความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครู สอดคล้องต่อกัน โดยสื่อทางวาจาที่ใ้มากที่สุด คือ การประชุมครู สื่อทางลายลักษณ์อักษรที่ใ้มากที่สุด คือ หนังสือเวียน

เพื่อต้องการทราบถึงความเข้าใจตรงกันหรือไม่ในเรื่องสื่อที่ใช้ในโรงเรียน
จึงหาค่าเฉลี่ยปานกลางของคำตอบแต่ละข้อ แล้วทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
โดยใช้ (t - test) ดังต่อไปนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 33

ค่าเฉลี่ยปานกลางและค่าทดสอบความแตกต่าง (t - test) ของคำตอบของครูใหญ่
อาจารย์ใหญ่ และครู - อาจารย์ ในเรื่องการใช้สื่อในโรงเรียน

รายการ	\bar{X}_1 (อาจารย์ใหญ่)	\bar{X}_2 (ครู-อาจารย์)	$t_{1,2}$
ทางวาจา			
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	3.667	3.116	0.96
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	3.333	3.093	0.25
3. การประกาศ	2.667	3.400	0.67
4. การประชุมครู	4.000	3.405	1.21
5. การประชุมกรรมการ	2.000	2.024	0.34
6. โทรศัพท	0.333	0.837	1.44
7. เครื่องติดต่อกายใน	1.000	1.500	1.72
ทางลายลักษณ์อักษร			
1. หนังสือเวียน	4.000	4.000	0
2. วารสาร	0.000	1.000	5.48**
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน	0.000	0.707	4.56**
4. บันทึกเตือนความจำ	1.667	1.906	0.174
5. การรายงาน	0	2.02	14.19**
6. คู่มือครู	0	2.39	10.28**
7. คู่มือนักเรียน	0	1.70	7.23**
8. จดหมายส่วนตัว	0	1.119	6.23**

* .05 $t_{\infty} = 1.96$
** .01 $t_{\infty} = 2.58$

จากตารางที่ 33 จะเห็นว่า สื่อทางวาจาที่ใช้ในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่ และครูมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งหมดและเมื่อดูเฉพาะค่าเฉลี่ยแล้วจะพบว่า การประชุมครู เป็นสื่อที่โรงเรียนใช้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ยของอาจารย์ใหญ่ 4.000, ของครู 3.405) และสื่อที่ใช้น้อยที่สุด หรือไม่ได้ใช้เลย คือ โทรทัศน์ สำหรับเครื่องคิดตอภายในนั้น เป็นสื่อที่ใช้น้อยที่สุด ส่วนสื่อทางลายลักษณ์อักษรนั้น อาจารย์ใหญ่ และครูมีความเห็นไม่สอดคล้องกันเกือบทั้งหมด ยกเว้นข้อ 1. หนังสือเวียน ซึ่งใช้มากที่สุด และข้อ 4. บันทึกเตือนความจำ

โรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 34

ค่าเฉลี่ยปานกลางและค่าทดสอบความแตกต่าง (t - test) ของค่าตอบของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และครู - อาจารย์ ในเรื่องการใช้สื่อในโรงเรียน

รายการ	\bar{X}_1 (อาจารย์ใหญ่)	\bar{X}_2 (ครู-อาจารย์)	$t_{1,2}$
ทางวาจา			
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	3.750	3.367	0.97
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	3.500	2.984	2.17*
3. การประกาศ	3.917	3.280	1.90
4. การประชุมครู	3.636	3.431	1.00
5. การประชุมกรรมการ	2.500	2.260	0.64
6. โทรทัศน์	1.833	1.402	0.74
7. เครื่องคิดตอภายใน	1.889	1.040	1.41

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ค่าเฉลี่ยปานกลางและค่าทดสอบความแตกต่าง (t - test) ของค่าคอมของครูใหญ่
อาจารย์ใหญ่ และครู - อาจารย์ ในเรื่องการใช้สื่อในโรงเรียน

รายการ	\bar{X}_1 (อาจารย์ใหญ่)	\bar{X}_2 (ครู-อาจารย์)	$t_{1,2}$
ทางลายลักษณ์อักษร			
1. หนังสือเวียน	4.583	4.023	3.24**
2. วารสาร	0.909	1.344	1.37
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน	0.600	0.890	1.14
4. บันทึกเตือนความจำ	3.364	1.852	1.61
5. การรายงาน	2.700	1.976	2.15*
6. คู่มือครู	3.200	2.429	1.86
7. คู่มือนักเรียน	2.182	1.922	0.62
8. จดหมายส่วนตัว	1.909	1.286	1.59

$$*.05 t_{\infty} = 1.96$$

$$**.01 t_{\infty} = 2.58$$

จากตารางนี้จะเห็นว่า อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกันเกือบทั้งหมด ยกเว้นข้อ 2. การพบปะเป็นรายกลุ่ม ซึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างกันภายใต้ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ส่วนทางลายลักษณ์อักษรนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเวียน ($t = 3.24$) และการรายงาน ($t = 2.15$) นอกนั้นก็มีความเห็นสอดคล้องกัน

สื่อทางวาจาที่ใช้มากที่สุดตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่ และครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดกลาง คือ การประชุมครู ($\bar{X} = 3.636$ และ 3.431 ตามลำดับ) อาจารย์ใหญ่ให้ความเห็นว่า สื่อทางวาจาที่ใช้น้อยที่สุดคือ โทรศัพท์ ($\bar{X} = 1.833$) แต่ตามความเห็นของครูพบว่า สื่อทางวาจาที่ใช้น้อยที่สุด คือ เครื่องติดต่อกายใน ($\bar{X} = 1.040$)

สื่อทางลายลักษณ์อักษรที่มากที่สุดตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครู คือ หนังสือเวียน ($\bar{X} = 4.583$ และ 4.023 ตามลำดับ) สื่อที่ใช้น้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ ที่ออกในโรงเรียน ($\bar{X} = 0.600$ และ 0.890 ตามลำดับ)

โรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 35

ค่าเฉลี่ยปานกลางและค่าทดสอบความแตกต่าง (t - test) ของคำตอบของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และครู - อาจารย์ ในเรื่องการใช้สื่อในโรงเรียน

รายการ	\bar{X}_1 (อาจารย์ใหญ่)	\bar{X}_2 (ครู-อาจารย์)	$t_{1,2}$
ทางวาจา			
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	3.25	3.057	1.01
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	3.75	3.211	1.26
3. การประกาศ	4.25	3.614	1.53
4. การประชุมครู	4.25	3.473	1.84
5. การประชุมกรรมการ	2.75	3.000	0.26
6. โทรศัพท	2.00	1.779	0.23
7. เครื่องคิดเลขภายใน	1.25	1.627	0.34
ทางลายลักษณ์อักษร			
1. หนังสือเวียน	4.25	4.114	0.30
2. วารสาร	0.75	1.616	1.33
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน	1.75	0.990	0.74
4. บันทึกเตือนความจำ	2.50	1.650	0.82
5. การรายงาน	2.25	2.000	0.17
6. คู่มือครู	2.00	2.109	0.10
7. คู่มือนักเรียน	2.50	2.000	0.48
8. จดหมายส่วนตัว	0.75	1.197	1.01

* .05 $t_{\infty} = 1.96$

** .01 $t_{\infty} = 2.58$

จากตารางนี้จะเห็นว่า สื่อทั้งสองชนิด อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็น
สอดคล้องกันทุกข้อ

อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นตรงกันว่า การประชุมครู และหนังสือเวียน
เป็นสื่อที่ใช้ในโรงเรียนมากที่สุด

สื่อทางวาจาที่ใช้บ่อยที่สุดตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครู คือ เครื่อง
ติดตอภายใน

สื่อทางลายลักษณ์อักษรที่ใช้บ่อยที่สุดตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่คือ วารสาร
และจดหมายส่วนตัว และครูให้ความเห็นว่า สื่อที่ใช้บ่อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ของโรงเรียน

สรุป ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่และครู โดยคิดค่าเฉลี่ยปานกลางของ
คำตอบ และทดสอบค่าเฉลี่ยปานกลางนั้น โดยอาศัย t - test พบว่า ต่างก็มีความ
เห็นสอดคล้องกันโดย

สื่อทางวาจาที่ใช้มากที่สุดในโรงเรียนคือ การประชุมครู

สื่อทางลายลักษณ์อักษรที่ใช้มากที่สุดในโรงเรียนคือ หนังสือเวียน

โรงเรียนสาธิต

ตารางที่ 36

ค่าเฉลี่ยปานกลางและค่าทดสอบความแตกต่าง (t - test) ของค่าตอบของครูใหญ่
อาจารย์ใหญ่ และครู - อาจารย์ ในเรื่องการใช้สื่อในโรงเรียน

รายการ	\bar{X}_1 (อาจารย์ใหญ่)	\bar{X}_2 (ครู-อาจารย์)	$t_{1,2}$
ทางวาจา			
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	4.000	3.054	2.38*
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	3.750	3.541	0.82
3. การประกาศ	4.250	3.595	2.37*
4. การประชุมครู	3.750	3.444	1.19
5. การประชุมกรรมการ	3.250	2.556	0.30
6. โทรทัศน์	2.500	1.639	1.35
7. เครื่องคิดเลขภายใน	1.000	0.750	0.38
ทางลายลักษณ์อักษร			
1. หนังสือเวียน	3.750	3.811	0.16
2. วารสาร	1.500	2.784	3.43**
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน	0.750	2.611	2.48*
4. บันทึกเตือนความจำ	2.500	1.706	1.00
5. การรายงาน	1.750	2.649	2.96**
6. คู่มือครู	2.750	1.844	1.05
7. คู่มือนักเรียน	2.500	2.382	0.20
8. จดหมายส่วนตัว	1.000	1.441	0.68

* .05 $t_{\infty} = 1.96$ ** .01 $t_{\infty} = 2.58$

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่า สื่อทางวาจา อาจารย์ใหญ่และครูในโรงเรียนสาธิต ส่วนมากมีความเห็นสอดคล้องกัน ยกเว้นสื่อชนิดที่ 1 และ 3 การพบปะปรึกษาหารือเป็น รายบุคคล และการประกาศ ซึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างกันภายใต้ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดยอาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่า ได้ใช้สื่อทั้งสองชนิดมากกว่า ($\bar{X} = 4.00$ และ 4.25) ความเห็นของครู ($\bar{X} = 3.054$ และ 3.595)

ส่วนสื่อทางลายลักษณ์อักษรนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกัน ยกเว้นสื่อชนิดที่ 2,3 และ 5 โดย

สื่อชนิดที่ 2 วารสาร อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกัน โดย อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าใช้น้อย แต่ครูกลับมีความเห็นค่อนข้างพอประมาณ ($\bar{X} = 1.50$ และ 2.784 ตามลำดับ)

สื่อชนิดที่ 3 หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็น แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดยอาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าใช้น้อยที่สุด ขณะที่เกี่ยวกับครูมีความเห็นค่อนข้างพอประมาณ ($\bar{X} = 0.75$ และ 2.611 ตาม ลำดับ)

สื่อชนิดที่ 5 การรายงาน อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกัน โดย อาจารย์ใหญ่ได้ใช้ค่อนข้างน้อย แต่ครูมีความเห็นว่าเป็นทางพอประมาณ ($\bar{X} = 1.75$ และ 2.649 ตามลำดับ)

โดยทั่วไป อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นตรงกันว่า สื่อทางวาจาที่ใช้มากที่สุดคือการประกาศ ($\bar{X} = 4.25$ และ 3.595 ตามลำดับ) สื่อที่ใช้น้อยที่สุดคือเครื่อง ตกดอกภายใน ($\bar{X} = 1.00$ และ 0.75 ตามลำดับ)

สื่อทางลายลักษณ์อักษรที่ใช้มากที่สุดคือ หนังสือเวียน ($\bar{X} = 3.75$ และ 3.811 ตามลำดับ) ส่วนสื่อที่ใช้น้อยที่สุดตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่คือ หนังสือพิมพ์ที่ออกใน โรงเรียน ($\bar{X} = 0.75$) ส่วนความเห็นครูพบว่า จดหมายส่วนตัวเป็นสื่อทางลายลักษณ์ อักษรที่ใช้น้อยที่สุดในโรงเรียนสาธิต ($\bar{X} = 1.441$)

เมื่อนำเอาโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มาเปรียบเทียบกัน เพื่อที่จะวิเคราะห์ดูว่า การใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนจะแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเทียบกับขนาดของโรงเรียน รายละเอียดของการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางข้างล่างนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 37

การเปรียบเทียบการใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

รายการ	\bar{X}_1 โรงเรียน ขนาดใหญ่	\bar{X}_2 โรงเรียน ขนาดกลาง	$t_{1,2}$
ทางวาจา			
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	3.067	3.352	1.79
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	3.240	3.029	1.62
3. การประกาศ	3.648	3.263	2.40*
4. การประชุมครู	3.520	3.447	0.69
5. การประชุมกรรมการ	2.986	2.280	4.55**
6. โทรศัพท์	1.792	1.439	1.37
7. เครื่องติดต่อภายใน	1.606	1.067	2.24*
ทางลายลักษณ์อักษร			
1. หนังสือเวียน	4.324	4.069	2.24*
2. วารสาร	1.129	1.290	0.85
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน	1.027	0.869	0.95

ตารางที่ 37 (ต่อ)
การเปรียบเทียบการใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่
และขนาดกลาง

รายการ	\bar{X}_1 โรงเรียน ขนาดใหญ่	\bar{X}_2 โรงเรียน ขนาดกลาง	$t_{1,2}$
4. บันทึกเพื่อนความจำ	1.693	1.977	1.44
5. การรายงาน	2.000	2.029	0.15
6. คู่มือครู	2.103	2.485	1.74
7. คู่มือนักเรียน	2.029	1.942	1.74
8. จดหมายส่วนตัว	1.171	1.336	0.88

* .05 $t_{\infty} = 1.96$

** .01 $t_{\infty} = 2.58$

ตามตารางที่ 37 ภายใต้ระดับความเชื่อมั่น 1% สื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางตรงกัน ยกเว้นสื่อทางวาจาชนิดหนึ่งคือการประชุมกรรมการ ซึ่งค่าเฉลี่ยของการใช้สื่อของโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของการใช้สื่อของโรงเรียนขนาดกลางมาก ($2.986 - 2.280 = 0.706$)

แต่เมื่อคิดระดับความเชื่อมั่น 5% การใช้สื่อในโรงเรียนนั้น โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางครุมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องการใช้สื่อทางวาจาชนิดที่ 2, 5 และ 7 สื่อทางลายลักษณ์อักษรชนิดที่ 1 คือหนังสือเวียน

อย่างไรก็ตาม อาจารย์ใหญ่และครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางคงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

สื่อทางวาจาที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในโรงเรียนคือ การประชุมครู

สื่อทางลายลักษณ์อักษรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในโรงเรียนคือ หนังสือเวียน โดยมีค่าเฉลี่ยปานกลางสูงกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ

โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 38

การเปรียบเทียบการใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่
และขนาดเล็ก

รายการ	\bar{X}_1 โรงเรียน ขนาดใหญ่	\bar{X}_3 โรงเรียน ขนาดเล็ก	$t_{1,3}$
ทางวาจา			
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	3.068	3.152	0.38
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	3.240	3.108	0.68
3. การประกาศ	3.649	3.349	1.43
4. การประชุมครู	3.520	3.444	0.35
5. การประชุมกรรมการ	2.986	2.023	4.13**
6. โทรทัศน์	1.792	0.804	3.33**
7. เครื่องติดต่อภายใน	1.606	1.467	0.40
ทางลายลักษณ์อักษร			
1. หนังสือเวียน	4.324	4.022	1.98*
2. วารสาร	1.129	0.932	0.85
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน	1.027	0.659	1.82
4. บันทึกเตือนความจำ	1.693	1.891	0.72
5. ฎารรายงาน	2.000	1.891	0.40
6. คู่มือครู	2.103	2.227	0.41
7. คู่มือนักเรียน	2.029	1.581	1.55
8. จดหมายส่วนตัว	1.171	1.044	0.52

* .05 $t_{\infty} = 1.96$ ** .01 $t_{\infty} = 2.58$

จากตารางนี้จะเห็นว่า ส่วนใหญ่ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ยกเว้นสื่อทางวาจาชนิดที่ 6 และ 7 ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ส่วนสื่อทางลายลักษณ์อักษรชนิดที่ 1 นั้น ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แต่ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 กลับมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

($t = 1.98$)

อย่างไรก็ตาม สื่อทางวาจาที่ใช้มากที่สุดคือ การประชุมครู ($\bar{X} = 3.520$ และ 3.444 ตามลำดับ) และสื่อทางลายลักษณ์อักษรที่ใช้มากที่สุดคือ หนังสือเวียน ($\bar{X} = 4.324$ และ 4.022 ตามลำดับ)

โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 39

การเปรียบเทียบการใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก

รายการ	\bar{X}_2 โรงเรียน ขนาดกลาง	\bar{X}_3 โรงเรียน ขนาดเล็ก	$t_{2,3}$
ทางวาจา			
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	3.352	3.152	1.02
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	3.029	3.108	0.44
3. การประกาศ	3.263	3.389	1.09
4. การประชุมครู	3.447	3.444	0.02
5. การประชุมกรรมการ	2.280	2.023	1.12
6. โทรศัพท	1.439	0.804	2.50*
7. เครื่องติดต่อภายใน	1.067	1.467	1.32

ตารางที่ 39 (ต่อ)
การเปรียบเทียบการใช้สื่อในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดกลาง
และโรงเรียนขนาดเล็ก

รายการ	\bar{X}_2 โรงเรียน ขนาดกลาง	\bar{X}_3 โรงเรียน ขนาดเล็ก	$t_{2,3}$
ทางลายลักษณ์อักษร			
1. หนังสือเวียน	4.069	4.022	0.33
2. วารสาร	1.290	0.932	1.71
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน	0.869	0.659	1.20
4. บันทึกเตือนความจำ	1.977	1.891	0.34
5. การรายงาน	2.029	1.891	0.57
6. คู่มือครู	2.485	2.227	0.95
7. คู่มือนักเรียน	1.942	1.581	1.42
8. จดหมายส่วนตัว	1.336	1.044	1.28

* .05 $t_{\infty} = 1.96$

** .01 $t_{\infty} = 2.58$

ตามตารางนี้จะเห็นว่า สื่อทางวาจาและลายลักษณ์อักษรที่ใช้ในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ครูในโรงเรียนทั้งสองขนาดมีความเห็นสอดคล้องกับเกือบทั้งหมด ยกเว้นสื่อทางวาจาชนิดที่ 6 คือ โทรศัพท์ ครูในโรงเรียนทั้งสองขนาดมีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยครูในโรงเรียนขนาดกลางมีความเห็นว่า ใช้โทรศัพท์ในโรงเรียนอยู่ในระหว่างใช้น้อยและใช้น้อยที่สุด แต่ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นว่าใช้น้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.439$ และ 0.804 ตามลำดับ)

เมื่อนำผลของค่าตอบในเรื่องสื่อที่ใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กองโรงเรียน
รัฐบาล มาเปรียบเทียบกับโรงเรียนสาธิต ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 40

การเปรียบเทียบสื่อที่ใช้ในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา กองโรงเรียนรัฐบาล
กับกลุ่มโรงเรียนสาธิต

รายการ	\bar{x}_1 โรงเรียน มัธยม	\bar{x}_2 โรงเรียน สาธิต	$t_{1,2}$
ทางวาจา			
1. การพบปะเป็นรายบุคคล	3.237	3.146	0.488
2. การพบปะเป็นกลุ่ม	3.103	3.561	3.32**
3. การประกาศ	3.390	3.725	1.97
4. การประชุมครู	3.467	3.475	0.05
5. การประชุมกรรมการ	2.438	3.525	5.69**
6. โทรศัพท	1.424	1.725	0.98
7. เครื่องติดต่อกายใน	1.292	0.775	2.35*
ทางลายลักษณ์อักษร			
1. หนังสือเวียน	4.133	3.902	1.46
2. วารสาร	1.183	2.688	5.32**
3. หนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียน	0.878	2.425	5.19**
4. บันทึกเตือนความจำ	1.878	1.868	0.04
5. การรายงาน	1.996	2.609	2.57*
6. คู่มือครู	2.335	2.028	1.07
7. คู่มือนักเรียน	1.904	2.395	2.19*
8. จดหมายส่วนตัว	1.238	1.395	0.70

* .05 $t_{\infty} = 1.96$

** .01 $t_{\infty} = 2.58$

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนสาธิต มีความเห็นทั้งสองคล่องกันและแตกต่างกัน กล่าวคือ

มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องสื่อทางวาจาข้อ 1, 5 และ 6 ความเห็นที่แตกต่างกัน ได้แก่

สื่อชนิดที่ 2 การพบปะปรึกษาหารือเป็นกลุ่ม ครูในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดยครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ความเห็นว่า สื่อชนิดนี้ใช้อยู่ในเกณฑ์พอประมาณ แต่ครูในโรงเรียนสาธิตให้ความเห็นว่า ใช้น้อยเกินไป ($\bar{X} = 3.103$ และ 3.561 ตามลำดับ)

สื่อชนิดที่ 3 ครูในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยครูในโรงเรียนสาธิตให้ความเห็นว่า มีการพบปะปรึกษาหารือเป็นกลุ่มมากกว่าในโรงเรียนมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 3.725$ และ 3.390 ตามลำดับ)

สื่อชนิดที่ 5 การประชุมกรรมการ ครูในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดยครูในโรงเรียนสาธิตมีความเห็นการประชุมกรรมการเป็นสื่อที่ใช้น้อยกว่าในโรงเรียนมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 3.525$ และ 2.438 ตามลำดับ)

สื่อชนิดที่ 7 เครื่องคิดต่อภายใน ครูในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นต่างกันในที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ความเห็นว่า มีการใช้เครื่องคิดต่อภายในมากกว่าในโรงเรียนสาธิต ($\bar{X} = 1.292$ และ 0.775 ตามลำดับ)

สื่อทางลายลักษณ์อักษร ครูในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันในสื่อชนิดที่ 1, 4, 6 และ 7 นอกนั้นมีความเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ครูในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องสื่อชนิดที่ 2 และที่ 3 โดยครูในโรงเรียนสาธิตมีการใช้วารสารและหนังสือพิมพ์ที่ออกในโรงเรียนมากกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 2.688, 2.425$ และ $1.183, 0.878$ ตามลำดับ)

ส่วนสื่อชนิดที่ 5 และ 7 ซึ่งได้แก่การรายงานและจดหมายส่วนตัว ครูในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยการรายงานมีการใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาน้อยกว่าในโรงเรียนสาธิต (\bar{X} = 1.996 และ 2.609 ตามลำดับ) และจดหมายส่วนตัวมีการใช้ในโรงเรียนมัธยมน้อยกว่าในโรงเรียนสาธิต (\bar{X} = 2.395 และ 1.904 ตามลำดับ)

อย่างไรก็ตาม สื่อทางวาจาที่ใช้มากที่สุดในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือการประชุมครู (\bar{X} = 3.467) และในโรงเรียนสาธิต คือ การประกาศ (\bar{X} = 3.725) ส่วนสื่อทางลายลักษณ์อักษรที่ใช้ในโรงเรียนทั้งสองชนิดมากที่สุดคือ หนังสือเวียน (\bar{X} = 4.133 และ 3.902 ตามลำดับ)

4. เกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

การเสนอและการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

อาจารย์ใหญ่

1. การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่ได้ใช้การติดต่อสื่อสารแบบทางการมากกว่าการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ คือใช้แบบทางการ (66.37%) ใช้แบบไม่เป็นทางการ (33.33%)

2. การสื่อสารระหว่างอาจารย์ใหญ่และครูนั้น ส่วนใหญ่อาจารย์ใหญ่ใช้วิธีส่งถึงผู้รับโดยตรง

3. การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น อาจารย์ได้ทำจากมากไปหาน้อยในโอกาสต่อไปนี้

- (1) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน
- (2) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน
- (3) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน
- (4) เมื่อรับประทานอาหารร่วมกัน และ
- (5) เมื่อครูเข้ามาพบ

4. ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบนั้น มีเรื่องดังต่อไปนี้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

- (1) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (2) ชาวทางวิชาการ
- (3) ชาวการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- (4) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (5) ชาวการสอบเลื่อนขั้น การสอบปรับวุฒิ
- (6) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ

- (7) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคลากรในโรงเรียน
- (8) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (9) ชาวการศึกษาต่อ
- (10) ชาวเกี่ยวกับงานสังคมในท้องถิ่น

5. ชาวสารที่สำคัญที่อาจารย์ใหญ่คิดว่า ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อย มีดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ชาวเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- (2) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (3) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (4) ชาวการศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- (5) ชาวทางวิชาการ
- (6) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน และ
- (7) ชาวการขยาย

6. ในเรื่องสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่ใช้ในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่มีความเห็นตรงกันคือ สื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่ใช้ในโรงเรียน คือ การประชุมครู

7. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการคิดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น ได้ใช้มาตราวัดส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้อาจารย์ใหญ่เลือกคำตอบ โดยให้คะแนนดังนี้

1	=	มีอิทธิพลน้อยที่สุด
2	=	มีอิทธิพลน้อย
3	=	มีอิทธิพลปานกลาง
4	=	มีอิทธิพลมาก
5	=	มีอิทธิพลมากที่สุด

ผลของคำตอบมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 41

เปอร์เซ็นต์และค่าเฉลี่ยปานกลางของสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)	\bar{X}
1. สภาพการทำงานที่ดี			100			3.000
2. มีความเข้าใจที่ต่อกัน	100					1.000
3. การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว		50		50		3.000
4. การบริหารงานที่มีไหวพริบ					100	5.000
5. เงินเดือนเป็นที่น่าพอใจ		50		50		3.000
6. ความมั่นคงในการทำงาน	50				50	3.000
7. ความเชื่อมั่นในความสำเร็จของงาน			100			3.000
8. ความพึงพอใจต่อผลงาน	50			50		2.000
9. ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน		50		50		3.000
10. ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน		50			50	3.500

จากตารางข้างบน จะเห็นว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารในโรงเรียนมากที่สุดคือการบริหารงานที่มีไหวพริบ ($\bar{X}=5.000$) สิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือ ความเข้าใจที่ต่อกัน ($\bar{X}=1.000$) นอกจากนี้ส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลปานกลาง นอกจากจากระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน จะมีอิทธิพลอยู่ระหว่างปานกลางและมาก ($\bar{X}=3.500$) และความพึงพอใจต่อผลงานที่ปฏิบัติ จะมีอิทธิพลอยู่ระหว่างน้อยและปานกลาง ($\bar{X}=2.500$)

ครู - อาจารย์

1. การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น ครู - อาจารย์ ได้สังเกตเห็นว่าได้มีการใช้การสื่อสารแบบทางการ (72.5%) มากกว่าแบบไม่เป็นทางการ (27.5%)

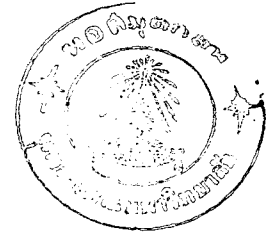
2. การสื่อสารระหว่างอาจารย์ใหญ่และครูนั้น ส่วนใหญ่ได้ใช้วิธีส่งถึงผู้รับ

โดยตรง

3. ในการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น ได้ทำจากมากไปหาน้อย ในโอกาส

ต่อไปนี้คือ

- (1) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน
- (2) เมื่อรับประทานอาหารร่วมกัน
- (3) เมื่อครูไปพบอาจารย์ใหญ่
- (4) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน
- (5) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน
- (6) ไปทัศนจรร่วมกัน และ
- (7) ไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน

4. ชาวที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่นั้น มีเรื่องต่อไปนี้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ

- (1) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (2) ชาวทางวิชาการ
- (3) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการการศึกษา
- (4) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (6) ชาวการสอบเลื่อนชั้น การสอบปรัวุฒิ
- (7) ชาวการเลื่อนชั้นเงินเดือน
- (8) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคคลากรในโรงเรียน
- (9) ชาวรวมการกุศล

5. ชาวสำคัญที่ครูอาจารย์อยากทราบจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้

- (1) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (2) ชาวทางวิชาการ

- (3) ขาวความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (4) ขาวการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- (5) ขาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (6) ขาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (7) ขาวเกี่ยวกับการสอบเลื่อนขั้น การสอบปรับวุฒิ
- (8) ขาวทางการศึกษา
- (9) ขาวทางราชการ
- (10) ขาวการประชุมครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่
- (11) ขาวการอบรมทางคานวิชาการต่าง ๆ
- (12) ขาวการศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- (13) ขาวการปรับปรุงโรงเรียน
- (14) ขาวการปรับปรุงสมรรถภาพการทำงาน
- (15) ขาวการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคคลากรในโรงเรียน

6. สื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่ใช้ในโรงเรียน ครูมีความเห็นว่าการประชุมครู เป็นสิ่งที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ที่รองลงไปได้แก่หนังสือเวียน วารสาร และการประกาศทางเครื่องขยายเสียง

7. เมื่อครูต้องการที่จะติดต่อกับเพื่อนร่วมงานที่อยู่ในระดับเดียวกัน ปรากฏว่าครูได้ใช้วิธีการพบปะปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล (face to face) มากที่สุด ที่รองลงไปได้แก่ จดหมายส่วนตัวและหนังสือเวียน

8. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 42

เปอร์เซ็นต์และค่าเฉลี่ยปานกลางของสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)	\bar{X}
1. สภาพการทำงานที่ดี	13.16	23.68	26.32	26.32	10.53	2.974
2. มีความเข้าใจที่ต่อกัน	10.53	10.53	34.21	28.95	75.79	3.316
3. การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว	26.32	21.05	28.95	15.79	7.89	2.597
4. การบริหารงานที่มีไหวพริบ	5.26	7.89	39.47	26.32	21.05	3.500
5. เงินเดือนเป็นที่น่าพอใจ	13.16	31.58	34.21	7.89	13.16	2.763
6. ความมั่นคงในการทำงาน	13.16	26.32	26.32	21.05	13.16	2.947
7. ความเชื่อมั่นในความสำเร็จ ของงาน	2.63	13.16	28.95	26.32	28.95	3.658
8. ความพึงพอใจต่อผลงาน	5.26	21.05	31.58	34.21	7.89	3.184
9. ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน	10.53	7.89	28.95	36.84	15.79	3.394
10. ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน	39.47	10.53	13.16	21.05	15.79	2.632

ตามตารางนี้จะเห็นว่า ครูมีความเห็นว่าความเชื่อมั่นในความสำเร็จของงาน เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมากที่สุด ($\bar{X}=3.658$) ที่รองลงไปคือ การบริหารงานที่มีไหวพริบ ($\bar{X}=3.500$) นอกนั้นอยู่ในเกณฑ์ระหว่างมีอิทธิพลน้อยถึงมีอิทธิพลปานกลาง (\bar{X} มีค่าตั้งแต่ 2.597 - 3.394) และสิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน ($\bar{X}=2.632$)

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนตรงกันหลายเรื่อง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. การติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่ใช้วิธีแบบทางการ โดยส่งถึงผู้รับโดยตรง คือ จากอาจารย์ใหญ่ถึงครู และจากครูถึงอาจารย์ใหญ่ แต่ก็มีบางกรณีที่ต้องส่งผ่านบุคคลอื่น โดยเรียงลำดับจากอาจารย์ใหญ่ลงไป คือ

อาจารย์ใหญ่
 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
 หัวหน้าสายวิชา

ครู

ข. ในการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น การสนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน อาจารย์ใหญ่และครูได้ทำมากที่สุด นอกจากนั้นก็มีความเห็นแตกต่างกันไปเล็กน้อย

ค. ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบ และที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่นั้น ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ และชาวทางวิชาการ เป็นชาวที่อาจารย์ใหญ่และครู ได้มีการสื่อสารกันมากที่สุด ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา ในกรณีของอาจารย์ใหญ่อยู่อันดับที่ 7 แต่ของครูอยู่ในอันดับที่ 3 ในขณะที่เกี่ยวกับชาวการเลื่อนขั้นเงินเดือนในกรณีของอาจารย์ใหญ่อยู่อันดับที่ 3 แต่ของครูอยู่ในอันดับที่ 7 นอกนั้นแตกต่างกันเล็กน้อย แต่ของครูมีเพิ่มชาวเกี่ยวกับการรวมการกุศลเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งของอาจารย์ใหญ่ไม่มี

ง. ในค่านิยมที่ใช้ในการสื่อสารในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นตรงกันคือ การประชุมครู

ความเห็นที่ไม่ตรงกันระหว่างอาจารย์ใหญ่และครู เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

จ. ชาวสำคัญที่อาจารย์ใหญ่คิดว่าครูอยากทราบ และที่ครูอยากทราบจริง ๆ ปรากฏว่า ชาวสำคัญอันดับแรกตามความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่คือ ชาวเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน แต่ของครูคือชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าอาจารย์ใหญ่คิดว่าชาวที่สำคัญอันดับแรกที่ครูอยากทราบคือชาวการเลื่อนขั้นเงินเดือนของตัวเอง แต่ในขณะที่เกี่ยวกับครูกลับมีความเห็นว่าชาวสำคัญที่ตัวเองอยากทราบเป็นอันดับแรกคือชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ฯลฯ

ฉ. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ สิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดใน การติดต่อสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นตรงกันคือ การบริหารงานที่มีไหวพริบ ที่มีความเห็นแตกต่างกันมากคือความเข้าใจดีต่อกัน (\bar{X} ของอาจารย์ใหญ่ 1 ของครู \bar{X} 3.273) ส่วน สิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่คือ ความเข้าใจดีต่อกัน แต่ตามความเห็นของครูปรากฏว่คือ ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน

4.2 โรงเรียนขนาดกลาง

อาจารย์ใหญ่

1. การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่ได้ใช้วิธีแบบทางการ (80%) มากกว่าการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (20%)

2. การติดต่อสื่อสารแบบทางการนั้น อาจารย์ใหญ่ได้ใช้วิธีส่งถึงครูโดยตรง

3. การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น อาจารย์ใหญ่ได้ทำจากมากไปหาน้อย ในโอกาสต่อไปนี้คือ

(1) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน

(2) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน

(3) เมื่อครูมาพบ

(4) รับประทานอาหารร่วมกัน

(5) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน

(6) ไปทัศนศึกษาร่วมกัน

(7) ไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน

4. ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบนั้น มีเรื่องดังต่อไปนี้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

(1) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

(2) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

- (3) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
 - (4) ชาวทางวิชาการ
 - (5) ชาวการสอบเลื่อนชั้น การสอบปรับวุฒิ
 - (6) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
 - (7) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคคลากรในโรงเรียน
 - (8) ชาวการเลื่อนชั้นเงินเคื่อน
5. ชาวสำคัญที่อาจารย์ใหญ่คิดว่าควรอยากทราบจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

ต่อไปนี้ คือ

- (1) การเลื่อนชั้นเงินเคื่อน
- (2) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (3) ชาวการสอบเลื่อนชั้น การสอบปรับวุฒิ
- (4) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (5) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (6) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (7) ชาวทางวิชาการ
- (8) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคคลากรในโรงเรียน

6. ในเรื่องสื่อที่ใช้ในการสื่อสารในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่า การประชุมครูเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด (63.63 %) ที่รองลงมาคือหนังสือเวียน (27.27 %) และการพบปะปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล (9.09 %)

7. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่มีความเห็น ดังนี้

ตารางที่ 43

เปอร์เซ็นต์และค่าเฉลี่ยปานกลางของคำตอบของสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)	\bar{X}
1. สภาพการทำงานที่ดี	33.33	22.22	33.33	11.11	-	1.222
2. มีความเข้าใจดีต่อกัน	22.22	22.22	11.11	22.11	22.22	3.000
3. การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว	11.11	11.11	22.22	44.44	11.11	3.330
4. การบริหารงานที่มีไหวพริบ	33.33	11.11	22.22	11.11	22.22	2.778
5. เงินเดือนเป็นที่น่าพอใจ	-	33.33	11.11	11.11	44.44	3.667
6. ความมั่นคงในการทำงาน	11.11	-	11.11	44.44	33.33	3.889
7. ความเชื่อมั่นในความสำเร็จ ของงาน	11.11	33.33	33.33	11.11	11.11	2.778
8. ความพึงพอใจต่อผลงาน	-	44.44	44.44	11.11	-	2.667
9. ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน	22.22	22.22	11.11	22.22	11.11	3.000
10. ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน	55.55	-	-	11.11	33.33	2.667

จากตารางข้างบนจะเห็นว่าสิ่งที่มีอิทธิพลสูงในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่คือ ความมั่นคงในการทำงาน ($\bar{X}=3.889$) ที่รองลงมาคือเงินเดือน ($\bar{X}=3.667$) นอกนั้นจะมีอิทธิพลอยู่ในลักษณะน้อยและปานกลาง นอกจากสภาพการทำงานที่ดี จะมีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนน้อยที่สุด ($\bar{X}=2.222$)

ครู - อาจารย์

1. การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น ครูได้รายงานว่าใช้วิธีการสื่อสารแบบ
ทางการ (66.67 %) มากกว่าการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (33.33 %)

2. การติดต่อสื่อสารแบบทางการนั้น ครูได้ใช้วิธีติดต่อกับอาจารย์ใหญ่
โดยตรง

3. การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น ครูได้สังเกตเห็นว่าได้มีการใช้ใน
โอกาสต่อไปนี้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

- (1) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน
- (2) เมื่อครูไปพบอาจารย์ใหญ่
- (3) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน
- (4) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน
- (5) รับประทานอาหารร่วมกัน
- (6) ไปทัศนศึกษา
- (7) ไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน

4. ชาวที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่นั้น มีเรื่องดังต่อไปนี้ โดยเรียงลำดับ
จากมากไปหาน้อย

- (1) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (2) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (3) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (4) ชาวทางวิชาการ
- (5) ชาวการสอบเลื่อนชั้น การสอบปรับวุฒิ
- (6) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคลากรในโรงเรียน
- (7) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (8) ชาวการเลื่อนชั้นเงินเดือน

5. ชาวสำคัญที่ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อย เรียงตามลำดับดังนี้
- (1) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษ
 - (2) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
 - (3) ชาวทางวิชาการ
 - (4) ชาวการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - (5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
 - (6) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
 - (7) ชาวการสอบเลื่อนขั้น การสอบปรับวุฒิ
 - (8) ชาวการปรับปรุงการศึกษาเยาวชน
 - (9) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคลากรในโรงเรียน
 - (10) ชาวการปรับปรุงและส่งเสริมครู - อาจารย์
 - (11) ชาวสารทางคานการเมือง และ
 - (12) ชาวการศึกษา

6. ในเรื่องเกี่ยวกับสื่อที่มีประสิทธิภาพที่สุดในด้านการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ครูมีความเห็นว่า สื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ การประชุมครู ที่รองลงไปตามลำดับคือ หนังสือเวียน การพบปะปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล และการประกาศเป็นอันดับสุดท้าย

7. เมื่อครูต้องการที่จะติดต่อกับเพื่อนร่วมงานในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ปรากฏว่าครูได้ใช้วิธีการพบปะปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลมากที่สุด (73.98 %) ที่รองลงไปตามลำดับคือ หนังสือเวียน (11.38 %) การพบปะปรึกษาหารือเป็นกลุ่ม (8.13%) และจดหมายส่วนตัว (6.50 %)

8. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น ตามความเห็นของครู-อาจารย์ ปรากฏดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 44

เปอร์เซ็นต์และค่าเฉลี่ยปานกลางของคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)	\bar{x}
1. สภาพการทำงานที่ดี	3.13	15.63	37.50	28.13	15.63	3.375
2. มีความเข้าใจที่ต่อกัน	18.75	18.75	6.25	15.63	40.63	3.406
3. การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว	37.50	21.88	12.50	15.63	12.50	2.438
4. การบริหารงานที่มีไหวพริบ	9.38	12.50	37.50	21.88	18.75	3.281
5. เงินเดือนเป็นที่น่าพอใจ	31.25	31.25	6.25	18.75	12.50	2.500
6. ความมั่นคงในการทำงาน	15.63	9.38	37.50	6.25	31.25	3.281
7. ความเชื่อมั่นในความสำเร็จ ของงาน	9.38	25.00	12.50	40.64	12.50	3.219
8. ความพึงพอใจต่อผลงาน	12.50	18.75	31.25	18.75	18.75	3.125
9. ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน	15.63	28.13	15.63	9.38	31.25	3.125
10. ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน	46.88	18.75	3.13	25.00	6.25	2.250

จากตารางนี้ จะเห็นว่า ความเข้าใจที่ต่อกัน เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารใน
โรงเรียนมากที่สุด ($\bar{x}=3.406$) ที่รองลงไปคือสภาพการทำงานที่ดี ($\bar{x}=3.375$) สิ่ง
ที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดตามความเห็นของครู คือระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน ($\bar{x}=2.250$)

ในโรงเรียนมัธยมขนาดกลางนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกันหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. การติดต่อสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครู ได้ใช้การติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการมากกว่าการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

ข. การติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการนั้น อาจารย์ใหญ่และครูใช้วิธีติดต่อถึงกันโดยตรง (face to face)

ค. การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นเกือบสอดคล้องกัน คือ โอกาสที่อาจารย์ใหญ่ทำมากที่สุดคือ การสนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน และที่รองลงไปคือ เมื่อครูเข้ามาพบอาจารย์ใหญ่ในขณะที่เดียวกันปรากฏว่าของครูนั้น โอกาสที่จะได้รับการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการมากที่สุดคือ การสนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน และที่รองลงไปคือ เมื่อครูเข้าไปพบอาจารย์ใหญ่ ที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยคือ อันดับที่ 4 และ 5 ตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่ปรากฏว่าอันดับที่ 4 เมื่อรับประทานอาหารร่วมกัน อันดับที่ 5 เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน แต่ของครูปรากฏว่าอันดับที่ 4 คือ เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน และอันดับที่ 5 คือ เมื่อรับประทานอาหารร่วมกัน

ง. ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันเล็กน้อย คือ ตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่ปรากฏว่า ชาวอันดับแรกที่แจ้งให้ครูทราบคือ ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ที่รองลงไปคือชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ แต่ตามความเห็นของครูปรากฏว่า ชาวอันดับแรกที่ได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่คือ ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ และที่รองลงไปคือ ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ชาวอันดับ 3, 4, 5 อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกัน แต่ชาวอันดับที่ 6, 7, 8 อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันเล็กน้อย

จ. สำหรับชาวสำคัญที่ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อยนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันมาก ตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่นั้นคาดว่าชาวที่สำคัญอันดับแรก

ที่ครูอยากทราบคือ การเลื่อนขั้นเงินเดือน อันดับที่ 2 คือ ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา แต่ตามความเห็นของครูปรากฏว่าชาวสำคัญที่สุดที่ครูอยากทราบคือชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา อันดับที่ 2 คือชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน นอกจากนี้ตามความเห็นของครูนั้น มีชาวที่อยากทราบนอกเหนือไปจากความเห็นของอาจารย์ใหญ่อีกคือ ชาวเกี่ยวกับการปรับปรุงและส่งเสริมครูอาจารย์ ชาวสารทางด้านการเมือง และชาวการศึกษาต่อ

ฉ. อาจารย์ใหญ่และครู มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สิ่งที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือการประชุมครู อันดับที่ 2 คือหนังสือเวียนและอันดับสุดท้ายคือการพบปะปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล

ช. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันมาก อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมากที่สุดคือ ความมั่นคงในการทำงาน ที่รองลงมาคือเงินเดือน และสิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือสภาพการทำงานที่ดี แต่สำหรับครู - อาจารย์มีความเห็นว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมากที่สุดคือ ความเข้าใจที่ดีต่อกัน ที่รองลงไปคือสภาพการทำงานที่ดี และสิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

อาจารย์ใหญ่

1. การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่ได้ใช้วิธีการสื่อสารแบบทางการ (60 %) มากกว่าการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (40 %)
2. การติดต่อสื่อสารแบบทางการ อาจารย์ใหญ่ใช้วิธีส่งถึงครูโดยตรง
3. การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น อาจารย์ใหญ่ได้ทำจากมากไปหาน้อย ในโอกาสต่อไปนี้

- (1) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน
- (2) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน
- (3) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน

(4) รับประทานอาหารร่วมกัน

(5) เมื่อครูมาพบอาจารย์ใหญ่

(6) ไปทัศนศึกษาร่วมกัน

4. ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบนั้น มีเรื่องดังต่อไปนี้ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ

(1) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

(2) ชาวทางวิชาการ

(3) ชาวเกี่ยวกับการบริหาร

(4) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ

(5) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา

(6) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคคลากรในโรงเรียน

(7) ชาวการสอบเลื่อนชั้น การสอบปรับวุฒิ

(8) ชาวการเลื่อนชั้นเงินเดือน

(9) ชาวการประชุมครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่

5. ชาวสำคัญที่อาจารย์ใหญ่คิดว่า ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อย มีดังต่อไปนี้ คือ

(1) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ

(2) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

(3) ชาวความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา

(4) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

(5) ชาวทางวิชาการ

6. ในเรื่องสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในด้านการสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า การประชุมครู เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

7. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่มีความเห็นดังนี้

ตารางที่ 45

เปอร์เซ็นต์และค่าเฉลี่ยปานกลางของคำตอบของสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารใน
โรงเรียน

รายการ	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)	\bar{x}
1. สภาพการทำงานที่ดี					100	5.000
2. มีความเข้าใจที่ตอกัน	50			50		2.500
3. การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว		50	50			2.500
4. การบริหารงานที่มีไหวพริบ		50		50		3.000
5. เงินเดือนเป็นที่น่าพอใจ	50		50			2.000
6. ความมั่นคงในการทำงาน	50			50		2.500
7. ความเชื่อมั่นในความสำเร็จของงาน		50	50			2.500
8. ความพึงพอใจต่อผลงาน			50	50		3.500
9. ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน					100	5.000
10. ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน	50	50				1.500

จากตารางข้างบนนี้ จะเห็นว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารในโรงเรียนมากที่สุดคือสภาพการทำงานที่ดีและความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน ($\bar{x}=5.000$) ที่รองลงไปคือความพึงพอใจต่อผลงาน นอกนั้นจะมีอิทธิพลต่อการสื่อสารในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระหว่างมีอิทธิพลน้อยถึงปานกลาง (\bar{x} ตั้งแต่ 2.500 ถึง 3.000) ยกเว้นระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือนเท่านั้นที่อาจารย์ใหญ่เห็นว่ามามีอิทธิพลน้อยที่สุด ($x=1.500$)

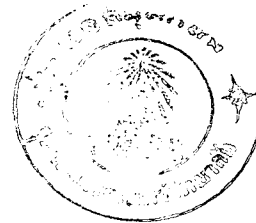
ครู - อาจารย์

1. การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น ครูได้ให้ความเห็นว่า ใช้วิธีการสื่อสารแบบทางการ (58.73 %) มากกว่าวิธีการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (41.27 %)

2. การติดต่อสื่อสารแบบทางการนั้น ครูได้ใช้วิธีติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ใหญ่โดยตรง

3. การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น ครูได้สังเกตเห็นว่าได้มีการใช้ในโอกาสต่อไปนี้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

- (1) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน
- (2) เมื่อครูไปพบอาจารย์ใหญ่
- (3) รับประทานอาหารร่วมกัน
- (4) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน
- (5) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน
- (6) ไปทัศนารวมกัน
- (7) ไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน

4. ชาวที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่นั้น มีเรื่องดังต่อไปนี้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

- (1) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (2) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (3) ชาวทางวิชาการ
- (4) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (5) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคคลากรในโรงเรียน
- (6) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (7) ชาวการสอบเลื่อนชั้น การสอบปรับวุฒิ
- (8) ชาวการเลื่อนชั้นเงินเดือน
- (9) ชาวเกี่ยวกับทุนการศึกษา

5. ชาวสำคัญที่ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อย เรียงตามลำดับดังนี้

- (1) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษ
- (2) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (3) ชาวทางวิชาการ
- (4) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (6) ชาวการสอบเลื่อนชั้น การสอบปรับวุฒิ
- (7) ชาวเกี่ยวกับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ
- (8) ชาวทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ
- (9) ชาวเกี่ยวกับทุนการศึกษาทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- (10) ชาวการปรับปรุงในด้านการมัธยมศึกษา
- (11) ชาวเกี่ยวกับการอบรมครู
- (12) ชาวเกี่ยวกับการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการ

6. ในเรื่องสื่อที่ใช้ในการสื่อสารในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ครูมีความเห็นว่าการประชุมครูเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด (70.77 %) ที่รองลงมาได้แก่หนังสือเวียน (23.08 %) และการพบปะปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล (6.15 %)

7. เมื่อครูต้องการที่จะติดต่อกับเพื่อนร่วมงานในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานปรากฏว่าครูได้ใช้วิธีการพบปะปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลมากที่สุด (62.16 %) รองลงมาคือหนังสือเวียน (21.62 %) และการพบปะปรึกษาหารือเป็นกลุ่ม (16.22 %)

8. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น ตามความเห็นของครูอาจารย์ ปรากฏดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่

เปอร์เซ็นต์และค่าเฉลี่ยปานกลางของคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสาร
ในโรงเรียน

รายการ	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)	\bar{x}
1.สภาพการทำงานที่ดี	25.93	14.82	37.04	11.11	11.11	2.667
2.มีความเข้าใจดีต่อกัน	7.41	14.82	-	29.63	48.15	3.963
3.การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว	14.82	40.74	22.22	3.70	18.52	2.704
4.การบริหารงานที่มีไหวพริบ	3.70	22.22	22.22	44.44	7.41	3.296
5.เงินเดือนเป็นที่น่าพอใจ	48.15	18.52	3.70	11.11	18.52	2.333
6.ความมั่นคงในการทำงาน	14.82	7.41	25.93	22.22	29.63	3.444
7.ความเชื่อมั่นในความสำเร็จ ของงาน	11.11	22.22	18.52	44.44	3.70	3.074
8.ความพึงพอใจต่อผลงาน	18.52	25.93	33.33	3.70	18.52	2.778
9.ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน	14.82	29.63	18.52	18.52	18.52	2.963
10.ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน	40.74	11.82	3.70	11.11	29.63	2.741

จากตารางนี้ จะเห็นว่าความเข้าใจดีต่อกันระหว่างครูและอาจารย์ใหญ่ มีอิทธิพลมากที่สุด ($\bar{x}= 3.963$) ในด้านการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ที่รองลงไปคือความมั่นคงในการทำงาน ($\bar{x}= 3.444$) ส่วนสิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือ เงินเดือน ที่เหลือไม่แตกต่างกันมากนัก คือ อยู่ในเกณฑ์ที่มีอิทธิพลน้อยถึงปานกลาง (\bar{x} ตั้งแต่ 2.704 ถึง 3.296)

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ นั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกันหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นตรงกันว่า การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น ใช้วิธีการติดต่อสื่อสารแบบทางการมากกว่าการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

ข. การติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการนั้น อาจารย์ใหญ่และครูใช้วิธีติดต่อสื่อสารถึงกันโดยตรง (*face to face*)

ค. การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันมาก เช่น โอกาสที่อาจารย์ใหญ่ใช้อันคัมภ์แรกคือ เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน อันคัมภ์ที่สองคือ สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน แต่ตามความเห็นของครูปรากฏว่าโอกาสที่จะมีการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้นอันคัมภ์แรกคือ การสนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน อันคัมภ์ที่สองคือเมื่อครูไปพบอาจารย์ใหญ่ ส่วนอันคัมภ์ที่ 5 คือ เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน

ง. ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบ และที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่นั้น ครูและอาจารย์ใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันเพียงอันคัมภ์แรกเท่านั้นคือ ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ นอกจากนั้นมีความเห็นแตกต่างกันไป เช่น ชาวอันคัมภ์ที่ 2 และ 3 ตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่คือ ชาวทางวิชาการและชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน แต่ตามความเห็นของครูปรากฏว่าเป็นชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน และชาวทางวิชาการ อันคัมภ์สุดท้ายตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่คือชาวเกี่ยวกับการอบรมครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่ และของครูคือชาวเกี่ยวกับทุนการศึกษา

จ. ชาวสำคัญที่ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อยนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ตามความเห็นของอาจารย์ใหญ่ปรากฏว่าชาวสำคัญอันคัมภ์ที่ 1, 2 และ 3 คือ ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ และชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา แต่ตามความเห็นของครูปรากฏว่า ชาวสำคัญอันคัมภ์ที่ 1, 2, 3 คือชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน และ

ชาวทางวิชาการ นอกจากนี้มีชาวสำคัญที่ครูอยากทราบซึ่งอาจารย์ใหญ่ไม่ให้ความเห็นไว้
ดังนี้ คือ

- ชาวเกี่ยวกับการสอบเลื่อนชั้น การสอบปรับวุฒิ
- ชาวเกี่ยวกับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ
- ชาวทางค่านิยมและเศรษฐกิจ
- ชาวเกี่ยวกับทุนการศึกษาทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- ชาวการปรับปรุงในค่านิยมมัธยมศึกษา
- ชาวเกี่ยวกับการอบรมครู และ
- ชาวเกี่ยวกับการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการ

ฉ. สิ่งที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่
และครูมีความเห็นตรงกันว่า การประชุมครู เป็นสิ่งที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และครูมี
ความเห็นเพิ่มเติมเห็นว่า สิ่งที่มีประสิทธิภาพรองลงไปคือ หนังสือเวียน และการพบปะปรึกษา
หารือเป็นรายบุคคล

ช. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูมีความ
เห็นแตกต่างกันมาก กล่าวคือ อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือสภาพการ
ทำงานที่ดี และความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน ที่รองลงไปคือความพึงพอใจต่อผลงาน แต่
ตามความเห็นของครูปรากฏว่าสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ความเข้าใจที่ต่อกันระหว่างครูและ
อาจารย์ใหญ่ ที่รองลงไปคือความมั่นคงในการทำงาน และอาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าสิ่ง
ที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน แต่ครูกลับมีความเห็นว่าเงินเดือนเป็น
สิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด

4.4 โรงเรียนสาธิต

อาจารย์ใหญ่

1. การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่ได้ใช้วิธีการสื่อสารแบบ
ทางการมากกว่า (75.00 %) การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (25.00 %)

2. การสื่อสารระหว่างอาจารย์ใหญ่และครูนั้น อาจารย์ใหญ่มีความเห็นตรงกันคือ ใช้วิธีติดต่อกันโดยตรง

3. ในการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น อาจารย์ใหญ่ได้ทำในโอกาสต่อไปนี้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

- (1) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน
- (2) เมื่อครูไปพบอาจารย์ใหญ่
- (3) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน
- (4) รับประทานอาหารร่วมกัน
- (5) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน
- (6) ไปทัศนศึกษาร่วมกัน
- (7) ไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน และ
- (8) เมื่อมีข้อราชการเกี่ยวข้องกัน

4. ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบนั้น มีเรื่องดังต่อไปนี้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

- (1) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (2) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (3) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (4) ชาวทางวิชาการ
- (5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (6) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคคลากรในโรงเรียน
- (7) ชาวการสอบเลื่อนชั้น การสอบปรับวุฒิ
- (8) ชาวการเลื่อนชั้นเงินเดือน

5. ชาวสำคัญที่อาจารย์ใหญ่คิดว่าครูอยากทราบจากมากไปหาน้อยมีดังนี้

- (1) ชาวการบริหารโรงเรียน
- (2) ชาวเกี่ยวกับการเลื่อนชั้น เลื่อนอันดับอัตราเงินเดือน
- (3) ชาวทางวิชาการ
- (4) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

6. สื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน
 อาจารย์ใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันคือ การประชุมครู
7. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ได้ให้ความ
 คิดเห็นไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 47

เปอร์เซ็นต์และค่าเฉลี่ยปานกลางของสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

รายการ	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)	\bar{x}
1. สภาพการทำงานที่ดี	25		25	25	25	3.250
2. มีความเข้าใจที่ตรงกัน				25	75	4.750
3. การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว		75	25			2.250
4. การบริหารงานที่มีไหวพริบ	25		50	25		2.750
5. เงินเดือนเป็นที่น่าพอใจ	50	25		25		2.000
6. ความมั่นคงในการทำงาน				25	75	4.750
7. ความเชื่อมั่นในความสำเร็จ ของงาน	25	50	25			2.000
8. ความพึงพอใจต่อผลงาน			25	50	25	4.000
9. ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน		25	50	25		3.000
10. ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน	75	25				1.250

จากตารางข้างบน จะเห็นว่าสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดในด้านการสื่อสารภายใน
 โรงเรียนคือ ความเข้าใจที่ตรงกันและความมั่นคงในการทำงาน ($\bar{x}=4.750$) ที่รองลง
 มาคือความพึงพอใจต่อผลงาน ส่วนที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารในโรงเรียนน้อยที่สุดคือระบบ
 การเลื่อนขั้นเงินเดือน ($\bar{x}=1.250$) นอกจากนี้ จะมีอิทธิพลต่อการสื่อสารในโรงเรียนอยู่
 ในเกณฑ์ระหว่างน้อยถึงปานกลาง

ครู - อาจารย์

1. การติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น ครู - อาจารย์ ได้สังเกตว่า ได้ใช้การสื่อสารแบบทางการมากกว่า (74.28 %) การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (25.72 %)
2. การสื่อสารระหว่างครูกับอาจารย์ใหญ่นั้น ครูใช้วิธีส่งถึงอาจารย์ใหญ่โดยตรง
3. ในการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น ครูสังเกตว่า ได้มีการทำในโอกาสต่อไปนี้ เรียงตามลำดับคือ

- (1) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน
- (2) เมื่อครูไปพบอาจารย์ใหญ่
- (3) รับประทานอาหารร่วมกัน
- (4) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน
- (5) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน
- (6) ไปทัศนศึกษาร่วมกัน
- (7) ไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน
- (8) เมื่อมีข้อราชการเกี่ยวข้องกัน และ
- (9) เมื่ออาจารย์ใหญ่เรียกพบ

4. ชาวที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่ มีเรื่องดังต่อไปนี้ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

- (1) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (2) ชาวทางวิชาการ
- (3) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (4) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (6) ชาวเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งใหม่ของบุคคลากรในโรงเรียน
- (7) ชาวการเลื่อนขั้นเงินเดือน และ
- (8) ชาวการสอบเลื่อนชั้น การสอบปฏิบัติ

5. ชาวสำคัญที่ครออยากทราบจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้

- (1) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (2) ชาวทางวิชาการ
- (3) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (4) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ
- (5) ชาวเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการในวิชาที่สอน
- (6) ชาวเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาโดยทั่วไป
- (7) ชาวเกี่ยวกับเงินงบประมาณประจำปี
- (8) ชาวเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- (9) ชาวการจัดอบรมครูของกระทรวงศึกษาธิการ
- (10) ชาววงประชุม
- (11) ชาวปิดโรงเรียน

6. สื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการสื่อสารในโรงเรียน ครูมีความเห็นว่าการประชุมครู (57.50 %) เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมาได้แก่วารสาร (30.00 %) และหนังสือเวียน (12.50 %)

7. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 48

เปอร์เซ็นต์และค่าเฉลี่ยปานกลางของคำตอบของสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสาร
ในโรงเรียน

รายการ	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)	\bar{x}
1. สภาพการทำงานที่ดี	11.11	16.67	33.33	22.22	16.67	3.167
2. มีความเข้าใจที่ต่อกัน	5.56	5.56	16.67	16.67	55.56	4.111
3. การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว	22.22	38.89	5.56	16.67	16.67	2.667
4. การบริหารงานที่มีไหวพริบ	27.78	16.67	22.22	27.78	5.56	2.667
5. เงินเดือนเป็นที่น่าพอใจ	33.33	22.22	22.22	16.67	5.56	2.389
6. ความมั่นคงในการทำงาน	16.67	-	27.78	27.78	27.78	3.500
7. ความเชื่อมั่นในความสำเร็จ ของงาน	-	16.67	27.78	27.78	27.78	3.667
8. ความพึงพอใจต่อผลงาน	16.67	5.56	33.33	33.33	11.11	3.167
9. ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน	5.56	55.56	11.11	5.56	22.22	2.833
10. ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน	61.11	22.22	-	5.56	11.11	1.833

จากตารางนี้จะเห็นว่า ตามความเห็นของครูปรากฏว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมากที่สุดคือ ความเข้าใจที่ต่อกัน ($\bar{x}=4.111$) อันดับรองลงไปคือ ความเชื่อมั่นในความสำเร็จของงาน ($\bar{x}=3.667$) ความมั่นคงในการทำงาน ($\bar{x}=3.500$) สิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน ($\bar{x}=1.833$) นอกนั้นจะมีอิทธิพลอยู่ระหว่างน้อยกับปานกลาง (\bar{x} ตั้งแต่ 2.389 ถึง 3.167)

เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูในโรงเรียนสาธิตเกี่ยวกับความเห็นทั่วไป ๆ ไปในค่านการศึกษาคือสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกันหลายเรื่อง ดังต่อไปนี้

ก. การศึกษาคือสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ใช้วิธีสื่อสารแบบทางการมากกว่าวิธีการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

ข. การสื่อสารแบบทางการ อาจารย์ใหญ่และครูใช้วิธีการติดต่อถึงกันโดยตรง (face to face)

ค. การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ โอกาสที่จะมีการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่า อันดับหนึ่งทำเมื่อสนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน อันดับที่สองเมื่อครูไปพบอาจารย์ใหญ่ อันดับที่สาม เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน แต่ครูมีความเห็นว่าอันดับหนึ่ง ทำเมื่อสนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน อันดับที่สองเมื่อครูไปพบอาจารย์ใหญ่ อันดับที่สาม เมื่อรับประทานอาหารร่วมกัน นอกจากนี้ ความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูเกือบจะสอดคล้องกันทั้งหมด

ง. ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบ และชาวที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่นั้น ความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูเกือบจะสอดคล้องกัน กล่าวคือ ความเห็นของอาจารย์ใหญ่ปรากฏว่า ชาวอันดับแรกที่แจ้งให้ครูทราบคือ ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน อันดับที่สองคือชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา อันดับสามคือชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ส่วนความเห็นของครูปรากฏว่า ชาวที่ได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่อันดับแรกคือ ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน อันดับที่สองคือชาวทางวิชาการ อันดับที่สามคือ ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่างๆ นอกจากนี้ ความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูแตกต่างกันไปเพียงเล็กน้อย

จ. ชาวสำคัญที่ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อยอาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นแตกต่างกันออกไป อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่า ชาวสำคัญที่ครูอยากทราบนั้นได้แก่ชาวการบริหารโรงเรียน ชาวเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเลื่อนอันดับอัตราเงินเดือน ชาวทางวิชาการและชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ แต่ตามความเห็นของครูปรากฏว่าชาวสำคัญ

ที่อยากทราบได้แก่ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษานักวิชาการ ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ ชาววงประชุมและชาวปิดโรงเรียนตามลำดับ

ฉ. สื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การประชุมครูเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการสื่อสารในโรงเรียน และครูได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า สื่อที่มีประสิทธิภาพรองลงไปได้แก่วารสาร และหนังสือเวียน

ซ. ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นเกือบตรงกัน กล่าวคือ อาจารย์ใหญ่มีความเห็นว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารในโรงเรียนมากที่สุดคือ ความเข้าใจที่ตอกกันและความมั่นคงในการทำงาน อันดีรองลงไปคือความพึงพอใจต่อผลงาน และสิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน สำหรับครูก็มีความเห็นเกือบสอดคล้องกันคือ สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารมากที่สุดคือ ความเข้าใจที่ตอกกัน และที่มีอิทธิพลรองลงไปคือความเชื่อมั่นในความสำคัญของงาน ความมั่นคงในการทำงาน และสิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือ ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน

การเปรียบเทียบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนสาธิต

เมื่อประมวลความเห็นของอาจารย์ใหญ่และครูในโรงเรียน 2 ประเภทนั้นเข้าด้วยกัน ปรากฏว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกัน และมีความเห็นที่แตกต่างกันไปบ้าง ดังนี้

ก. ในด้านการสื่อสารที่ใช้ในโรงเรียน โรงเรียนทั้งสองประเภทใช้วิธีการสื่อสารแบบทางการมากกว่าใช้วิธีการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

ข. ในการติดต่อสื่อสารแบบทางการนั้น ได้ใช้วิธีติดต่อถึงกันโดยตรง (face to face)

ค. ในการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น โอกาสในการปฏิบัติกรดำเนินการสื่อสารแตกต่างกันไปเล็กน้อยคือ

โรงเรียนมัธยมศึกษา โอกาสที่ทำเรียงกันตามลำดับคือ

- (1) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน
- (2) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน
- (3) เมื่อครูมาพบอาจารย์ใหญ่
- (4) รับประทานอาหารร่วมกัน และ
- (5) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน

โรงเรียนสาธิต โอกาสที่ทำเรียงกันตามลำดับคือ

- (1) สนทนาเมื่อมีโอกาสพบกัน
- (2) เมื่อครูมาพบอาจารย์ใหญ่
- (3) รับประทานอาหารร่วมกัน
- (4) เมื่อตรวจการปฏิบัติงาน
- (5) เดินไปคุยที่โต๊ะทำงาน

จะเห็นว่าความเห็นของโรงเรียนทั้งสองประเภทแตกต่างกันที่อันดับ 2 - 5 โดยอันดับที่ 2 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไปเป็นอันดับที่ 5 ของโรงเรียนสาธิต และอันดับที่ 3,4,5 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไปเป็นอันดับที่ 2,3,4 ของโรงเรียนสาธิต
ง. ชาวสำคัญที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบ และที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียนทั้งสองประเภท ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ

โรงเรียนมัธยมศึกษา ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบและที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ

- (1) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (2) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (3) ชาวทางวิชาการ
- (4) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ

โรงเรียนสาธิต ชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบและที่ครูได้รับแจ้งจาก
อาจารย์ใหญ่ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ

- (1) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (2) ชาวทางวิชาการ
- (3) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ
- (4) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ

จะเห็นว่าชาวอันดับที่ 1, 2, 3 นั้น โรงเรียนทั้งสองประเภทมีความเห็นแตกต่างกันไปบ้าง โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าชาวที่อาจารย์ใหญ่แจ้งให้ครูทราบ และที่ครูได้รับแจ้งจากอาจารย์ใหญ่ได้แก่ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน และชาวทางวิชาการ แต่โรงเรียนสาธิต ได้แก่ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ชาวทางวิชาการและชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ส่วนชาวอันดับที่ 4 และ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความเห็นตรงกัน

จ. ชาวสำคัญที่ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความเห็นแตกต่างกันไป

โรงเรียนมัธยมศึกษา ชาวสำคัญที่ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อยคือ

- (1) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (2) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (3) ชาวเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นเงินเดือน
- (4) ชาวทางวิชาการ
- (5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ และ
- (6) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

โรงเรียนสาธิต ชาวสำคัญที่ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อยคือ

- (1) ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- (2) ชาวทางวิชาการ

- (3) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา
- (4) ชาวเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นเงินเดือน
- (5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ และ
- (6) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

จะเห็นว่าชาวสำคัญที่ครูอยากทราบนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความเห็นแตกต่างกันในอันดับที่ 1 - 4 ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนมัธยมศึกษามีความเห็นว่า ชาวสำคัญตั้งแต่อันดับที่ 1 - 4 คือ ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ชาวเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นเงินเดือน ชาวทางวิชาการและผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนสาธิต มีความเห็นว่า ชาวสำคัญตั้งแต่อันดับที่ 1 - 4 คือ ชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ชาวทางวิชาการ และผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนสาธิต มีความเห็นว่า ชาวสำคัญตั้งแต่อันดับ 1 - 4 คือชาวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ชาวทางวิชาการ ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา และชาวเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นเงินเดือน ส่วนชาวอันดับที่ 5 และ 6 นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความเห็นสอดคล้องกันคือ ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการและชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

ด. ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การประชุมครูเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด สื่อที่มีประสิทธิภาพรองลงไปได้แก่หนังสือเวียน และการพบปะปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลในกรณีของโรงเรียนมัธยมศึกษา แต่ผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนสาธิตให้ความเห็นว่า สื่อที่มีประสิทธิภาพรองลงไปคือ วารสาร และหนังสือเวียน

ข. ในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานในระดับเดียวกันนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความเห็นตรงกันว่า ได้ใช้วิธีการพบปะปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลมากที่สุด ที่รองลงไปคือหนังสือเวียน และการพบปะปรึกษาหารือเป็นกลุ่ม

ช. สำหรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนนั้น มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 49

ค่าเฉลี่ยปานกลางของค่าตอบเกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
และโรงเรียนสาธิต

รายการ	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน มัธยมศึกษา	ค่าเฉลี่ยของโรงเรียน สาธิต
1. สภาพการทำงานที่ดี	3.000	3.182
2. มีความเข้าใจดีต่อกัน	3.437	4.227
3. การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว	2.583	2.591
4. การบริหารงานที่มีไหวพริบ	3.385	2.682
5. เงินเดือนเป็นที่น่าพอใจ	2.594	2.318
6. ความมั่นคงในการทำงาน	3.271	3.727
7. ความเชื่อมั่นในความสำเร็จของงาน	3.208	3.368
8. ความพึงพอใจต่อผลงาน	2.978	3.318
9. ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน	3.073	2.864
10. ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน	2.521	1.727

จากตารางนี้ จะเห็นว่าครูในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นตรงกันว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมากที่สุดคือ ความเข้าใจดีต่อกัน แต่ค่าเฉลี่ยของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ระหว่างมีอิทธิพลปานกลางและมีอิทธิพลมาก ($\bar{X}=3.437$) ส่วนค่าเฉลี่ยของครูในโรงเรียนสาธิตอยู่ในเกณฑ์ที่มีอิทธิพลมาก ($\bar{X}=4.227$) และสิ่งที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดในการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนคือ ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน แต่ค่าเฉลี่ยของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ระหว่างมีอิทธิพลน้อย และมีอิทธิพลปานกลาง ($\bar{X}=2.521$) ส่วนค่าเฉลี่ยของครูในโรงเรียนสาธิตอยู่ในเกณฑ์ระหว่างมีอิทธิพลน้อยที่สุดและมีอิทธิพลน้อย ($\bar{X}=1.727$)

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนข้ออื่น ๆ นั้น ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้ออยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกัน ไม่มีข้อใดเลยที่ค่าเฉลี่ยต่างกันมากกว่า 1 ข้อที่ค่าเฉลี่ยต่างกันมากที่สุดคือ ข้อ 10 ระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือน โดยมีค่าเฉลี่ยต่างกัน 0.794 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่างกันน้อยที่สุดคือ ข้อ 3 การช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว โดยมีค่าเฉลี่ยต่างกัน 0.008

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะ เมื่อประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะของครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่ และครู - อาจารย์ ในโรงเรียนทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การติดต่อสื่อสารบางโรงเรียนใช้การประชุมครูเป็นหลัก เพื่อแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้ครูได้รับทราบ แต่บางโรงเรียน....."การประชุมครูมีน้อย" ซึ่งข้อเสนอแนะก็คือขอให้ "มีการประชุมครูบ่อย อย่างน้อยเดือนละครั้งก็ยิ่งดี"

5.2 การติดต่อสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูบางโรงเรียนใช้แบบทางการ บางโรงเรียนใช้แบบไม่เป็นทางการ หรืออาจจะใช้ทั้งสองอย่างควบคู่กันตามความเหมาะสม แต่บางครั้งอาจารย์ใหญ่...."ใช้การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal) มากเกินไป ทำให้มีการอะลุ่มอล่วย ไม่เคร่งครัดระเบียบเท่าที่ควร มักจะมีการยืดหยุ่นอยู่เสมอ ผลงานมักจะไม่ไต่ตามเวลาที่กำหนด" ซึ่งข้อเสนอแนะทางแก้ไขก็คือ อาจารย์ใหญ่ควรจะ...."ใช้วิธีการติดต่อสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ โดยต้องเคร่งครัดระเบียบพอสมควร"

5.3 บางโรงเรียนมีอาคารหลายหลัง แต่ละหลังกระจายกันออกไป ทำให้ "การติดต่อระหว่างเพื่อนร่วมงานไม่สะดวก การประสานงานค่อนข้างล่าช้า" เพื่อให้การติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงควร "ติดตั้งเครื่องติดต่อภายในชั้น และควรมีห้องหรืออาคารที่จะมีโอกาสไปพบกันอย่างทั่วถึงอย่างน้อยวันละครั้ง"

5.4 โรงเรียนบางแห่งมีครูมาก การประชุมครูแต่ละครั้งอาจจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร ครูบางคนบ้านอยู่ไกลจากโรงเรียนมาก การจราจรติดขัด ทำให้กลับถึงบ้านมีค่า เพื่อทำให้การประชุมครูได้ผลดี และช่วยเหลือครูไม่ให้กลับถึงบ้านค่ำบ่อย ๆ จึงควรจะมี "ประชุมเฉพาะหัวหน้าสายวิชา หัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ แล้วบันทึกรายงานการประชุมไปยังครู ทั้งโรงเรียน และการประชุมครุควรมีเทอมละครั้ง"

5.5 การสื่อสารในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ไม่ค่อยได้ผลในทางปฏิบัติเท่าที่ควร เพราะ "ครูขาดความเข้าใจอันดีต่อกัน ซึ่งเป็นอุปสรรคขวางกั้นทำให้การปฏิบัติงานให้ดีแก่ส่วนรวมได้ยากยิ่ง" ในการแก้ปัญหา ครูได้ให้ข้อเสนอแนะว่า "ผู้บริหารควรที่จะจัดอุปสรรคอันนี้ โดยชี้แจงให้ครูทุกคนได้มีใจกว้าง และสร้างวิธีการสื่อสารที่ดี และการบริหารงานไม่ควรจะมีความลับมากนัก"

5.6 หนังสือเวียนนั้น โรงเรียนหลายโรงเรียนได้ใช้การโรงเรียนเป็นคนเกินหนังสือ บางโรงเรียนมีอาคารหลายหลัง ครูมาก การเดินหนังสือไม่ทั่วถึง และเสียเวลามากกว่าจะเดินได้ทั่ว ดังนั้น ควรที่จะ "เขียนหรือปิดคำสั่งไว้ในที่ ๆ ครูจะต้องอ่านทุกครั้ง เช่นตรงที่เซ็นชื่อเวลาไป-กลับ" หรือ "ใช้เครื่องติดต่อกภายในกระจายไปตามอาคารต่าง ๆ" หรือ "ควรจะได้มีการประชุมกลุ่มหรือหัวหน้าสายวิชา หรือประชุมครูทั้งโรงเรียนในเรื่องที่สำคัญมาก ๆ นอกเหนือจากการเดินคำสั่งตามปกติ"

5.7 อาจารย์ใหญ่คนหนึ่ง พบปัญหาว่าเมื่อออกคำสั่งหรือชี้แจงการปฏิบัติให้แก่ครูไป ครูไม่พยายามทำความเข้าใจกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่ชี้แจงไป ซึ่งอาจารย์ใหญ่บอกว่ายังหาวิธีการแก้ไขไม่ได้

5.8 เมื่ออาจารย์ใหญ่ออกคำสั่งไปแล้ว ครูบางคนรับทราบ แต่ไม่ใคร่ปฏิบัติให้ครบและถูกต้อง บางที่ครูบางคนไม่ใช้วิธีการจดบันทึก ทำให้ลืมหักกำหนดเวลา วิธีการแก้ก็คือ "ครูทุกคนจะต้องมีสมุดบันทึกความจำ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจากสมุดคำสั่ง"

5.9 การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ บางครั้งเมื่อพูดไปแล้วก็ไม่ปฏิบัติตามตามที่พูดไว้ ทำให้ขาดการประสานงานที่ดี ควรจะมี "หลักเลี้ยงคำสั่งที่เป็นวาจา และส่งเสริมการประสานงานให้มากขึ้น เช่น จัดให้มีการอบรมหัวหน้าหน่วย หรือหัวหน้าสายวิชา และให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันบ่อย ๆ"

5.10 การสื่อสารภายในสายวิชานั้น หัวหน้าสาขาวิชาในโรงเรียนแห่งหนึ่ง "มักเขียนคำสั่งเด็ด ไม่ให้มีโอกาสในการออกความคิดเห็นหรือปรึกษาหารือ" หัวหน้าสาขาวิชาควรจะรับฟังความคิดเห็นจากครูในกลุ่ม และปฏิบัติตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ หัวหน้าสาขาวิชาคงเป็นผู้เสียสละ และรับผิดชอบเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ครูในสาขาวิชา จะทำให้การประสานงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น"

5.11 โรงเรียนแห่งหนึ่ง อาจารย์ใหญ่ดำเนินการบริหารมีไหวพริบเป็นที่พอใจของครู - อาจารย์มาก แต่ "เป็นที่น่าเสียดายที่ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ซึ่งเป็นฝ่ายที่สั่งงานต่อจากอาจารย์ใหญ่นั้น ไม่ได้รับนโยบายของอาจารย์ใหญ่ไปปฏิบัติให้ถูกต้อง จึงทำให้การส่งคมนาคมเกิดขาดหาย ไม่มีการประชาสัมพันธ์กับครูอื่น" อาจารย์ใหญ่ควรที่จะ "ใช้ระบบบริหารโรงเรียนแบบการประชุมกรรมการบริหารโรงเรียนทุกครั้งที่กรรมการบริหารโรงเรียนจะได้ช่วยอาจารย์ใหญ่ในด้านประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของครู - อาจารย์อื่น ๆ ให้ลุล่วงไปด้วยดี"

5.12 โรงเรียนบางโรงเรียน "มีคำสั่งแบบหนังสือเวียน" มากเกินไป ทำให้ครูต้องเสียเวลามาก เห็นอหยังใจ ประสิทธิภาพในการทำงานจึงลดลงไปบ้าง" ควรที่จะลดคำสั่งแบบเป็นลายลักษณ์อักษรลงไปบ้างตามความจำเป็นและความสำคัญของเรื่อง หนังสือเวียนทั่ว ๆ ไปนั้น ควรจะได้สรุปให้สั้นลงเฉพาะข้อความที่สำคัญให้ครูทุกคนทราบ ส่วนตัวหนังสือเวียนจริง ๆ ควรจะติดไว้หรือเก็บไว้ในที่ครูจะหยิบอ่านได้ง่าย"

5.13 การติดต่อสื่อสารบางครั้งคลุมเครือก่อให้เกิดความระแวงสงสัย และมีการตอบรับที่ไม่พึงประสงค์ ควรมีการสื่อสารเฉพาะเรื่องโดยตรง ควรจะได้ประกาศให้ครูทุกคนทราบโดยทั่วกัน

จะเห็นว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะส่วนใหญ่จะเน้นเรื่อง 4 เรื่อง คือ

1. เกี่ยวกับตัวผู้บริหาร โดยที่ผู้บริหารควรจะได้เปิดเผยนโยบายให้ทราบ วิธีการสื่อสารตามลำดับขั้นควรจะต้องชัดเจน ผู้บริหารควรมีกรรมการบริหารขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ครูทราบทุกคน ไม่ควรใช้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการมากเกินไป ควรสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. เกี่ยวกับหัวหน้าสาขาวิชา หัวหน้าสาขาวิชาควรจะรับฟังความคิดเห็นของครูในสาขาวิชาบ้าง มีใจกว้าง และเสียสละ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ครูในสาขาวิชา

3. เกี่ยวกับตัวครู ครูควรมีความเข้าใจที่ต่อกัน มีความสามัคคีกัน เมื่อได้รับคำสั่งแล้ว ควรปฏิบัติให้ครบและถูกต้อง และควรมีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ เพื่อจะได้ไม่ลืมกำหนดเวลาในการปฏิบัติงานตามคำสั่ง

4. เกี่ยวกับอุปกรณ์การติดต่อสื่อสาร ในโรงเรียนขนาดใหญ่ต้องการการสื่อสารที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จำนวนภารโรงต้องมีมากพอกับความต้องการ และอุปกรณ์การติดต่อสื่อสารที่โรงเรียนส่วนมากต้องการคือ โทรศัพท์ภายใน หรือเครื่องติดต่อกภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่มีอาคารหลายหลัง มีความต้องการอุปกรณ์ดังกล่าวสูงมาก นอกจากนี้ควรมีห้องพักรูอยู่ใกล้ ๆ กัน เพื่อให้ครูได้มีเวลาพบปะกันบ้าง และการประชุมครูควรมีบ่อยครั้งมากขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด พอจะสรุปได้ดังนี้

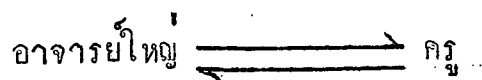
1. ระบบสังคมนามที่ใช้ในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการวิจัย

ในโรงเรียนขนาดเล็กและกลาง ใช้ระบบสังคมนามจากอาจารย์ใหญ่ถึงครู (Downward) และจากครูถึงอาจารย์ใหญ่ (Upward) โดยตรง เป็นแบบ Two-way Communication (face to face)

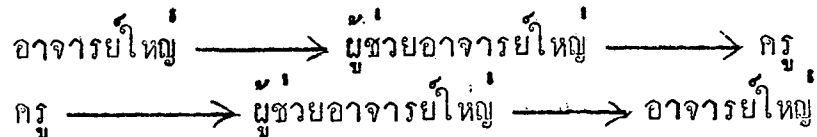
ในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนสาธิต ใช้ระบบการสังคมนาม 3 แบบ คือ

(1) จากอาจารย์ใหญ่ถึงครู (Downward) และจากครูถึงอาจารย์ใหญ่ (Upward) โดยตรง

โดยเป็นแบบ Two-way Communication (face to face)

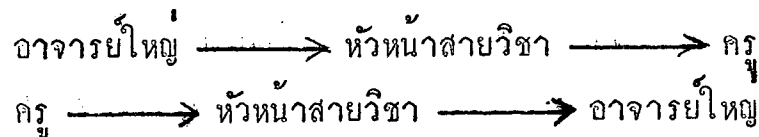
(2) จากอาจารย์ใหญ่ ผ่านผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่แล้วถึงครู (Downward)
และจากครูผ่านผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ แล้วถึงอาจารย์ใหญ่ (Upward)

โดยเป็นแบบ Two-way Communication

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ เป็นช่องทาง (Channel)

(3) จากอาจารย์ใหญ่ ผ่านหัวหน้าสายวิชาแล้วถึงครู และจากครูผ่าน
หัวหน้าสายวิชา แล้วถึงอาจารย์ใหญ่ ในกรณีที่ เป็นเครื่องเกี่ยวกับสายวิชา

โดยเป็นแบบ Two-way Communication

หัวหน้าสายวิชาเป็นช่องทาง (Channel)

2. ชนิดของข่าวสารที่ครูอยากทราบจากมากไปหาน้อย

โรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ข่าวต่อไปนี้

(1) ข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษานี้

(2) ข่าวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

(3) ข่าวเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นเงินเดือน

(4) ข่าวทางวิชาการ

(5) ข่าวเกี่ยวกับสวัสดิการ และ

(6) ข่าวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

โรงเรียนสาธิต ได้แก่ข่าวต่อไปนี้

(1) ข่าวเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

(2) ข่าวทางวิชาการ

(3) ชาวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา

(4) ชาวเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

(5) ชาวเกี่ยวกับสวัสดิการ และ

(6) ชาวเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

3. สื่อในการส่งคมนาคมที่อาจารย์ใหญ่และครูยอมรับว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุด
ได้แก่

(1) สื่อทางวาจา คือ การประชุมครู

(2) สื่อทางลายลักษณ์อักษร โรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนสาธิต

มีความเห็นแตกต่างกัน คือ

โรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเห็นว่าสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ

หนังสือเวียน

โรงเรียนสาธิต มีความเห็นว่าสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือวารสาร

4. วิธีการสื่อสารในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการวิจัย ผลการวิเคราะห์พบว่า
โรงเรียนโดยทั่วไปใช้วิธีการสื่อสารแบบทางการมากกว่าวิธีการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

5. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูมีความ
เห็นตรงกันว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมากที่สุดคือ ความเข้าใจที่
ต่อกัน สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนน้อยที่สุดคือ ระบบการเลื่อนขั้นเงิน
เดือน

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะ พอสรุปได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับตัวผู้บริหาร ผู้บริหารควรจะได้เปิดเผยนโยบายให้ทราบวิธีการ
สื่อสารตามลำดับขั้นความชัดเจน ผู้บริหารควรมีกรรมการบริหารชั้นคณะหนึ่ง เพื่อ
ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ครูทราบทุกคน ไม่ควรใช้การสื่อสารแบบไม่เป็น
ทางการมากเกินไป ควรสร้างความเข้าใจที่ต่อกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ
มากขึ้น

2. เกี่ยวกับหัวหน้าสายวิชา หัวหน้าสายวิชาควรจะรับฟังความคิดเห็นของครูในสายวิชาบ้าง มีใจกว้างและเสียสละ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ครูในสายวิชา

3. เกี่ยวกับตัวครู ครูควรมีความเข้าใจดีต่อกัน มีความสามัคคี เมื่อได้รับคำสั่งแล้ว ควรปฏิบัติให้ครบและถูกต้อง และควรมีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ เพื่อจะได้ไม่ลืมกำหนดเวลาในการปฏิบัติงานตามคำสั่ง

4. เกี่ยวกับอุปกรณ์การติดต่อสื่อสาร ในโรงเรียนขนาดใหญ่ต้องการการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จำนวนการโทรเพื่อใช้ในการเกินหนังสือต้องมีมากพอกับความต้องการ และอุปกรณ์การติดต่อสื่อสารที่โรงเรียนส่วนใหญ่ต้องการคือ โทรศัพท์ภายในหรือเครื่องติดต่อกภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่มีอาคารหลายหลัง มีความต้องการอุปกรณ์ดังกล่าวสูงมาก นอกจากนี้ควรมีห้องพักครูอยู่ใกล้ ๆ กัน เพื่อครูได้มีเวลาพบปะกันบ้าง และการประชุมครูควรมีบ่อยครั้งขึ้น

